

TOKIKOM

2021eko azaroa | 219. zenbakia

ai kor!

txorierriko aldizkaria

Gora urdinak!

Txorierriko azken albisteak jaso nahi dituzu?

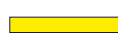
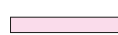

Bidali ALTA

747 406 561
telefono zenbakira

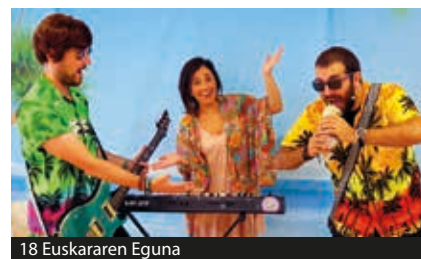
Izan zaitez berriemate ere. Bidali zure argazki, bideo eta berriak.

Hilero lagun birentzako bazkaria zozkatuko dugu parte-hartzaileen artean (Baserri Antzokian).

- **4 Eretxiak**
- **5 Gutunak**
- **6 Laburrak eta albisteak**
- **12 Cine Abandonado ihes-gela**
- **14 Gaztea eta... Gabriela Arranz, antzerki-ikaslea**
- **16 Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitatea**
- **18 Euskararen Eguna**
- **20 Jokalari txorierritarrak, SD Amorebietan**
- **25 Zu argazkilari**
- **26 Ursula Tomas psikologoa**
- **28 Ekonomia... Ondasun eta zerbitzuen balioa**
- **30 Puppy laguntza-txakurra**
- **32 Emaus... Etxerik gabeko pertsonak Euskadin**
- **33 Herbarioa... Azeri-buztana**
- **34 Teknologia... Euskara ikastea eta garuna**
- **35 Aikorrizketa... Paperezko hiztegia eskolan bai**
- **36 Sukaldaritza**
- **37 Denborapasa**
- **38 Agenda**

12 "Cine abandonado" ihes-gela

18 Euskararen Eguna

30 Puppy laguntza-txakurra

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Bizkaiko Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Bizkaia

diruz lagundutako aldizkaria

Argitaratzailea: TOTOAN, Txorierriko
Euskara Elkarteen Federazioa
(Lagatzu, Zorritzetan, Arrekikili,
Tximintx komunitatea eta Altxora)
944 523 447 / 688 86 41 35 /
747 406 561
aikortxori@aikor.com / www.aikor.eus

Zuzendaria: Xabier Goienetxe

Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Maite Lekerika, Gaizka Eguzkitza, Juan Luis Goikoetxea
Kolaboratzaileak: Udane Goikoetxea, Jon Legarreta, Ane Piriz, Jose Luis Barrenetxea eta Txiribita

Zuzentzaileak: Joseba Butroe, Iñaki Astorkiza eta Jagoba Zallo

Publizitatea: Estitxu Perez (688 782 642)

Banaketa: Egunon

Maketatzailea: Gaizka Eguzkitza

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 8.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

Aikor! aldizkariak ez dau bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen edota eretxien erantzukizunik

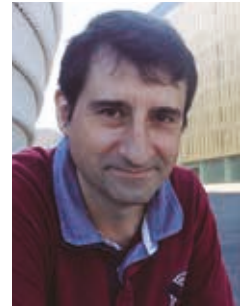
Zientzia? Bai, mesedez

Iazko abenduko alean, nire irtizia eman nuen COVID-19aren txertoaren inguruan, zehazki txertoa jartzearen edo ez jartzearen erabakiaren inguruan. Garai hartan konfinatuta geunden eta txertaketa-prozesua hasi berria zen artean. Galdera asko zeuden argitu barik: Txertoa baliogarria izango litzateke? Euskal Herriko biztanleria osoak onartuko luke txertaketa? Noizko? Eta abar. Galdera horiek guztiak argitu dira, eta, gainera, modu positiboan.

Hau guzti hau posible izan da, txertoa sortzeko, oinarritzko zientzia erabili delako, ARN mezularian oinarritutako ikerketa hain zuzen. Katalin Kariko biokimikari hungariarrak 40 urtean etengabe ikertu du txertoak garatzeko teknika hori, 80eko hamarkadatik gaur egunera arte. Zailtasun izugarriak izan zituen 90eko hamarkadan, bere ikerketarako dirua lortzeko, inork ez baitzuen

berarengan sinesten, eta ikerketa bertan behera uztea ere aztertu zuen. Hala ere, azkenean, Pensilvaniako Unibertsitateko fotokopiagailuan, Drew Weisman immunologoarekin egin zuen topo kasualitatez, eta horrek proposatu zion bere ARN teknika erabiltzea, hiesaren kontrako txertoa garatzeko. Ondoren, 2010. urtean, Moderna eta BioNtech enpresek erosi zuten ikertzaile bien ARN mezulariaren patentea, eta orain badakigu oinarritzko zientziaren ikerketan urteetan "galdutako" denborak salbatu dituela milioika pertsona hiltzetik. Nolanahi ere, aipatu beharra dago ikerketa hori txertaketa-prozesuaren hasiera izan dela, behar-beharrezkoa, baina ez nahikoa; hau da: teknologia (zientzia aplikatua) eta garraioa ere beharrezkoak izan dira txertoa ekoizteko.

Harritzekoa bada ere, urteetan etengabe ikertzen eta arazoak gainditzen

JON LEGARRETA
Fisika Zientzietan doktorea

ibili den zientzialari baten irmotasunak eta hura beste ikertzaile batekin topatu izanaren kasualitateak balio izan digute munduan izandako pandemiarik larriena ekiditeko. Oinarritzko zientzia, zientzia aplikatua eta teknologia behar-beharrezko ditugu gaur egungo erronkei aurre egiteko, eta, hortaz, herrialdeen urteko aurrekontuetan finantzazio egozia eta iraunkorra bermatu beharko litzateke gure ikertzaileentzat, liskar politikoetatik kanpo. Zientzia? Bai, mesedez.

UDANE GOIKOETXEA
Kazetaria

Meta ez da helmuga

tuak merkatuan darabiltzate saldu-erosian.

Horigutxibalitz, unibertsoparaleloan, onlinekoan, bizitzeko proposamena jaso dugu publikoki. Honetan ez du lar lagundu pandemiak ekarritako egoerak; teknologien uholdeak itsutu egin gaitu, beharbada. Hots, digitalizazioa oso garrantzitsua dela onarturik ere, ez da irtenbidea. Ekosistema osoa behar du teknologiak: urgentziatzkoa da hizkuntza teknologikoa hezkuntzara ekartzea, komunitateak eraikitzea, teknologiaren erabileraz hausnartzea. W. Holmes Londresko University Collegeko irakasleak argazki bat erakusten du bere berbaldien hasieran, ume jaioberria txip baten ondoan. Jarraian, entzuleei zuzentzen die itauna: Hezkuntza ezagutza transmititzean baino ez badugu oinarritzen, zergatik ez dugu ezagutza guztia txip batean jartzen eta umeei txertatu? Ezen, *bera beratar*a edo bere kabuz bakarrik ez delako nahikoa.

Hala ere, zergatik ez egunean sare sozialei ematen dizkiegun 20 bat minutuak, esate baterako, zerbait sakona irakurtzeari eskaini? Sarean ez digute Wittgensteine filosofoaren *Tractatus Logico-Philosophicus* irakurtzeko aholkatuko, ezta René Descartesen, filosoofiaren klasikoa ere, *Metodoaren Diskurtsoa*; ezta *Platonen elkarrizketak* ere; zertarako irakurri, Sokratesekin batera, gai unibertsalak, maitasuna, egia, bertutea, edertasuna, lantzen dituen liburua?

Meta hitza beste kontzeptu bati buruzko abstrakzioa adierazteko, azken kontzeptu hori buruzko zerbait osatzeko edo gehitzeko erabiltzen da. Grekotik eratorritako μετά-k 'gero' edo 'harago' esan nahi du. Greziatik mundu modernora isuri zaigu meta (ez helmuga).

Hamaika dira Facebooken *meta-verso*-a gogor kritikatu dutenak, distopikotzat ere joz. Gehienok, gazte zein heldu, irentsi egin dugu zapoa, asaldatuta egon beharko genukeen arren. Espazio pribatua galdu dugu, gure da-

*Gehienok, gazte
zein heldu, irentsi
egin dugu zapoa,
asaldatuta
egon beharko
genukeen arren*

Larrabetzu 2. zonaldera aldatzeko eskatzen dugu, eta unibertsitatera autobus gehiago jartzeko

Nazkatuta gaude. Nazkatuta gaude Larrabetzun bizitzeagatik gehiago ordaintzeaz. Nazkatuta gaude unibertsitate publikora joateko zerbitzu publiko eskasaz. Baina altxatu gara, zentzugaria horien aurrean altxatu gara. Eta berriz ere gazteok. Larrabetzu, Lezama eta Zamudioko gazte talde bat gara eta Garraio Irauli izeneko lantaldea sortu dugu Bizkaibusaren problematika lantzeko helburuarekin.

Bizkaibusaren inguruan sorturiko kezka aspaldiko auzia da. Larrabetzuarren kasuan, eta lehendabiziko problematikarekin sartuz, Larrabetzu administratiboki Txorierri eskualdearen parte da, Lezama, Zamudio, Derio, Sondika eta Loioarekin batera. Bizkaibusaren kasuan, Larrabetzu 3. zonaldean dago Morga eta Zornotzarekin batera, Txorierriko gainetarako herriak 2. zonaldean daudelarik. Larrabetzuarren ohiko jarduna eskualdeko herrietan izaten da, eta Galdakaon ere bai, azkeneko hori ere 2. zonaldean dagoelarik. Larrabetzuko ikasleek egunero autobusa hartu behar izaten dute Derioko instituturara eta Politeknikara joateko. Gal-

dakaon, aldiz, anbulatorioa eta ospitaleko mediku zerbitzuak ditugu.

Bigarren problematikarekin jarraituta, hiru herrietako hainbat ikasle Leioako unibertsitatera joan behar izaten dira ikastera. EHUrako joateko Areetako autobusa hartu behar izaten dute, baina goizeko 07:00etako soilik iristen da unibertsitatera, eta bueltarako eguerdiko 14:15ean izaten dute. Ondorioz, gazte horiek euren burua behartuta ikusten dute unibertsitatera autoz joatera edo beste alternatiba batzuk bilatzera, bi aukera horiek dakartzaten ondorio ekonomikoak pairatuz.

Finean, Garraio Irauli lantaldekook bi aldarrikapen zehatz egiten dizkiogu Bizkaiko Foru Aldundiari: batetik, Larrabetzu 2. zonaldera aldatzea, eta bestetik, Leioako unibertsitatera joateko eta itzultzeko autobus gehiago jartzea. Aipatutako aldarrikapen horiek ez dira soilik hitzetan geratu, horregatik azaroaren 12an abiatutako sinadura bilketari amaiera eman genion. Larrabetzun egindako bilketa izan zen, eta 2.037 biztanletik 442 sinadura bildu genituen, eta horiek Foru Aldundiara bidali. Presioa egiteko asmotan, azaroaren 19an ekintza herrikoia egin genuen. Bertan, Bizkaibusen Barik-a pasatu gabe joan ginen Larrabetzutik Zamudiora, ekimen jendetsu, herrikoia eta baketsu baten bitartez.

Foru Aldundiaren erantzunaren arabera, guk talde moduan bide bat hartuko dugu, eta bide horretan larrabetzuarren, lezamarren eta zamudiotarren parte hartzea ezinbestekoa da, herriak soilik salba dezakeelako herria.

GUZTION ARTEAN LORTUKO DOGU!

Garraio Irauli lantaldea

Lege berria dator hezkuntzara, eta oraingoan ere pentsamendu autonomoaren eta kritikoaren presentzia bermatuko zuela promestu zuen gobernuak; hori da hain zuzen egingo ez duena.

Prozedurari dagokionez, behingoz, hezkuntza komunitatea kontuan hartzen duen eraketa kooperatibo bat proposatu da, zentroen eta batez ere erkidegoen eskumenak nabarmen handituko direlarik. Baina askatasuna maitale arrisku-tsuegia dela kantatzen zuen Garik, motibazioa pedagogikoa izanik ere, komunitate askotan altuegia baita ordaindu daitekeen prezioa. Orain egiteko bakarra da Jaurilaritzari eskatzea, ozenki eta aho batez, teitlatuan utzi dioten pilota ondo kudeatu dezala.

Formari heltzeko, Alejandriako Hypatiak esandakoa: "Defenda ezazu zure pentsatzeko eskubidea, gaizki pentsatzea ez pentsatzea baino hobea da eta". Norberak

Bidea da borroka bakarra

bere etxea eraikitzeko oinarritzko nozioak ematea da filosofiaren helburua hezkuntzan, ez aurrefabrikatutako etxeak. Dogmeaz ari naiz azken finean, zalantzan jartzea debekatuta dagoen oinarritzko ideiez. Edozein ideologiari baino beldur handiagoa izan beharko geniokeen marmuaz. Gure buruari kontrakoa sinestartazten diogunean ere, dogma haietan hezteko ikaragarritzko joera dugu eta. "Aztertu" ez da "onartu", "ulertu" ez da "hausnartu"... Eta ez da kontu gramatikala. Gaiak berdin du; disidentzia eta elkarriketa bermatzen ez duen gizarte batek izan ahal den gaixotasunik larriena du: arrazoi osoaren ustea.

Bainanondagoonartudaitezkeen ideia edo ekintzen muga? Handinahikerietan jausi gabe, zer da ondo pentsatzea? Erres-

petuaren mugak zeharkatzen ez duen elkarriketa argudiatua da gakoa, hari fina dela jakinik, baina funanbulismo ariketa beharrezko batean. Esandakoak besteengan izango duen eragina kontuan hartzea funtsezkoa da, baina esateari utzi gabe. Arrazoiketa eta koherentzia moduko balioak ere beharrezkoak dira, elkar ulertzeko aukera eta jarreraren zintzotasuna bermatzen duten heinean. Balio instrumental horiek, eta besteen ideiekin elkarriketan, balio propioak zein komunak eraikitzea ahalbidetuko digute. Ez gaude soilik filosofia aldarrikatzen, filosofia ulertzeko modu bat da gurea. Lagun on bati irakurria: bidea da borroka bakarra.

Imanol Alvarez

Bizkaiko Bertsolari Txapelketaren saio bat, Larrabetzun

Finalaurrekoa abenduaren 4an, 17:00etan, izango da Larrabetzuko frontoian. Bertan bertsolari hauek arituko dira bat-batean: Ander Elortegi Garatea, Eneko Abasolo Txabarri, Jone Uria Albizuri, Julen Arzanegi Erezuma, Nerea Ibarzabal Salegi eta Txaber Altube Sarrionandia. Bestalde, Itxaro Juaristi Olaetxea gai-jartzaile ibiliko da. Sarrerak www.bertsosarrerak.eus webgunean erosi daitezke. Finala abenduaren 18an izango da Bilboko Bilbao Arenan.

Nerea Ibarzabal. a: Hiruka

Ordenantza fiskal batzuk eguneratuko ditu Larrabetzuk 2022rako

2022ko zenbait ordenantza fiskal gaurkotuko dira Larrabetzun, "gastuei eta zerbitzu publikoei eutsi ahal izateko beharrezkoak diren diru-sarrerak lortzeko". Hortaz, aldaketak eta berrietasunak egongo dira. Esaterako, zabor-bilketaren tasa 29,86 eurokoa izango da etxebizitzetarako hiru hilekoan, baina gutxienezko soldata baino diru-sarrera txikiagoa duten pentsiodunek % 50eko hoberia edukiko dute.

Bestalde, % 1eko igoera egongo da hurrengo zerga hauek arautzen dituz-

ten ordenantzetan: uri-lurren balioa gehitzearen gaineko zerga, Ondasun Higiezinaren gaineko Zerga (OHZ), Ekonomia Jardueren gaineko Zerga (EJZ) eta trakzio mekanikozko ibilgailuen gaineko zerga. Azkenik, bere horretan utziko dituzte hurrengo zerga hauek: eraikuntza, instalazio eta lanei lotutakoa; ibilgailuak ibilgizteari, bidetik kentzeari eta zaintzeari lotutakoa; eta zerbitzu publikoak eskaintzeari eta jarduerak egiteari dagokienak, hala nola udalekuak, ikastaroak eta kiroldegia.

ADARVE KAFETEGIA

Gosariak
Plater konbinatuak
Pintxoak
GIRO ONA

Sollube, 2 DERIO Tel.: 94 608 95 31

astikenemotor
www.ASTIKENEMOTOR.com

DERIO - 946 451 781

Bizkaia

- Plater konbinatuak
- Ogitartekoak
- Kaxolak

BIZKARGI KAFETEGIA
Euskal Herria Kalea
48160 - Derio (Bizkaia)
94 454 16 55

ArtileArtean

Mungialde, 4 - DERIO
946 240 343 / 665 702 751
www.artileartean.com

aldeko one
hartz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

- Especialitate guztiak zentro bakar batean
- Aurrekontuak doan
- Especialitatea: umeak

Uribe 7, beheko
48160 DERIO (Bizkaia)

ELORRIETA
INSTALACIONES

ETXE- ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA

Uribe kalea, 12 beheko Derio 48160
94 454 03 86
639 57 98 48 - 639 58 25 47

Ramon Juste, munduko zientzialari entzutetsuenetakoa da

Stanford Unibertsitateak Ramon Juste loiuztarra bigarren sartu du munduko zientzialarien entzutetsuenen zerrendan. Juste doktorea NEIKEReko Animalia Osasuneko Departamentuko ikertzailea da eta berarekin batera beste lankide bi daude rankingean: Carlos Garbisu doktorea, erakundearen egungo zuzendari zientifikoa, eta Ana Hurtado doktorea, erakundearen Animalia Osasuneko Departamentuko ikertzailea.

Justek animalien osasunaren inguruan garatu du bere jarduera zientifikoa eta gehienbat mikrobakterioak aztertu ditu. Era berean, eraginkortasun epidemiologikoaren eta ekonomia lehen eredu matematikoa garatu du paratuberkulosia kontrolatzeko, eta txertaketaren babes espezifiko eta ez espezifiko frogatu du. Gaur egun, iker-lanetan dabil hanturazko gaixotasun motelen sortzetiko immunitate-mekanismo komuna zein den argitzeko eta hori immunoterapia aktiboaren bidezko kontrolean ezartzeko.

NEIKERen hitzetan, aitortzak "erakundearen bikaintasun zientifikoa" uzten du agerian, eta, gainera, merezitakoa da, besteak beste, bi alderdi kontuan hartzen badira: alde batetik, zerrendan dauden beste zentro batzuekin alderatuta NEIKER ikertzaile-kopuru txikia duela; eta bestetik, ikerketa-lana Euskadiko lehen sektorearekin partekatzen duela, horri balio erantsia ekartzeko eta bere lehiakortasuna hobetzeko.

Hobekuntzak Larrabetzuko gimnasioan

Larrabetzuko Udalak adierazi duenez, 7.000 euro ipini ditu gimnasio eta muskulazioa praktikatzeko tresnak berritzeko eta materiala erosteko. Besteak beste, halterak, kutxa pilometriko bat, baloi medizinal bat, erresistentzia-bandak eta pisuak erosi dituzte. "Horri udaberrian egindako inbertsioa gehitu behar zaio, gimnasioan zazpi aparatu berri ipini ziren eta", esan dute.

Aldaketak Sondikako udal-tasetan

Sondikako Udalak jakinarazi du aldaketak izango direla udal-tasetan. Horrela, bere horretan utziko dira kirol-eta kultura-zerbitzuei lotutako tasak, eraikuntzen, instalazioen eta obren gainera zerga eta izaera bereziko ondasun higiezin gainera; hala ere, % 0,5eko igoera izango du ondasun higiezin gainera zergak, eta gainerako zerbitzuek % 2ra arteko igoera izan lezakete. "Igoera neurriduna da, kontsumoko prezioen indizearen bilakaera kontuan hartuta. Igoera Bizkaiko batz bestekoaren parekoa da, baina antzeko tamaina duten udalerrietan kobratzen diren tasen azpitik dago". Adibidea ere ipini du udalak. "Auto bi eta 80 metro koadroko pisua dituen familia bati 0,5 euro inguru igoko zaio tasa hilean".

Enaitz
TABERNA

Ogitartekoak
Anoak
Plater konbinatuak

94 455 42 15
Garaioitza, 74
48196 Lezama

TABERNA
GAZTE

Eguneko menuak
Ospakizunak

Arebaldia, 141 - 48196 LEZAMA
944554422 - gazteditaberna@gmail.com

LEJARRENE JATETXEA
Garaioitza auzoa, 12 • LEZAMA • T: 94 455 65 46

PELUKERIA
ESTETIKA
LARRABETZU

Anguleri n° 2 Bajo - 48195 LARRABETZU
Tel. 944 558 144

AURREGOITI
JATETXEA

Lauroita etorbidea, 27
48180 Lolu-Bizkaia
T-Faxo: 94 453 24 40
restauranteaurregoiti.com

elekma
LARRABETZU BAT DUTIN E TXOTXINA ELEKTRIKO BERRAK
TELEBISTAK ETA ETXETRESNA ELEKTRIKO TROKAK

Laneranga marik • Piztorik onenak
BOSCH, SIEMENS, BALAY

Txerri etorbidea, 25-27 • 48180 Lolu
T: 944 539 232
www.elekma.es

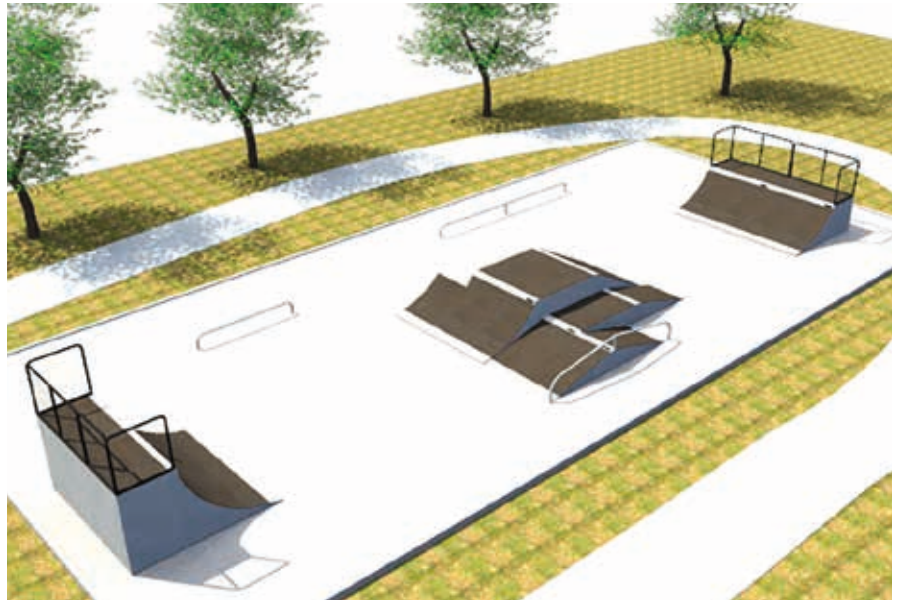
Bonuen kanpaina Sondikan eta Derion

Sondikako Udalaren esanetan, osasun-murritzketen ondorioz, 2021. urtea ere "oso zaila izan da merkataria eta ostalarientzat". Hori dela eta, Sondika Bonuaren edizio berria ipiniko dute martxan Gabonetara begira. "Ziur gaude beste pizgarri bat izango dela, gure tokiko merkataritzan, tabernetan eta jatetxeetan konfiantza izateko". Udalak 30.000 euroko inbertsioa egingo du eta 3.600 bonu ipiniko ditu salgai.

Bonuak liburutegian eskuratu ahaliko dira. Alde batetik, 10 euroko bonuak egongo dira eta horien truke herriarrek bost euro ordainduko dituzte; eta bestetik, 25 euroko bonuak, 15 euroko balio dutenak. Kanpainaren oinarriak eta bertan parte hartzen duten establezimenduen zerrenda jakinaraziko dira udal-webgunetan, telegramen eta gizarte-sareetan. Bestalde, bonuak erosten dituzten lehenengo 500 pertsonen poltsa tolesgarri bana jasoko dute.

Bestalde, Eusko Jaurlaritzak "Euskadi Bono Denda" kanpaina ipini du martxan, eta Derioko Udalak horrekin egin du bat. Horrela, Eusko Jaurlaritzaren kanpainaren harira udalerriari dagozkion bonuez gainera, 281 bonu gehiago atara ditu tokiko merkataritza sustatzeko. Bonuek 10 eroko balioa dute eta 30 eurotik gorako erosketetan erabili ahaliko dira. Bonuak dendetan bertan eskuratu daitezke, eta erosle bakoitza bost txartelez baliatu ahaliko da, guztiak denda berean erabiltzeko, edo zenbait dendatan. Bonuak abenduaren 5era arte erabili ahaliko dira, eta 2020ko urtarrilaren 10etik martxoaren 31ra arte.

Skate Park-a eraikitzeko lanak hasi dira Derion

a: Derioko Udala

Skate Park-a Gazianeko kirol-gunean egiten dabilta, pisten ondoan, eta, eguraldia lagun izanez gero, espero da lanek bi hilabete edo gutxiago irautea. Udalak adierazi duenez, Derioko Umeen Kontseiluarekin elkarlanean diseinatutako proiektua da eta aurreko urteetan herriko gazteei egindako eskaerei erantzuten die. Lanetan 50.000 euro ipiniko dira.

Azaldutakoaren arabera, guneak 350 metro koadro baino gehiago izango ditu eta bertan hainbat modulu jarriko dira. Moduluak klimatologiarekiko eta erabilera intentsiborekiko erresistentzia handia duen material batez egingo dira, irristatzeko leuntasun handia ere

baduena. Diseinua ebolutiboa da eta, hortaz, gunea handitu ahaliko da. Bestalde, 0,6 metrotik 1,9 metrora bitarteko altuerako mailak izango ditu eta hainbat diziplina praktikatu ahaliko dira han, hala nola skatea, *rolling-a*, *bmx-a* eta *scooting-a*. Era berean, *quarter* arrapala bi egongo dira, bata 1,9 metrokoa eta bestea 1,5 metrokoa, eta zenbait elementu pistaren erdialdean: 0,9 metroko *street spine* bat, 1,2 metroko *fly-box quarter-bank* bat eta 0,6 metroko erraila duen *funbox-disaster* multzo bat. Azkenik, beste errail bi ipiniko dira: bata sinplea izango da, hiru metrokoa, eta bestea, bikoitza, sei metrokoa. Biek 0,4 metroko altuera izango dute, streeteko trikimailuak egiteko.

Deriok udal-zerga gehienak bere horretan utziko ditu 2022an

Derioko Udalak jakinarazi duenez, datorren urtean zerga eta tasa gehienak utziko dira bere horretan eta udal-zerga gutxi batzuek, hala nola Ondasun eta Higiezinaren gaineko Zergak eta Ibilgailuen gaineko Zergak, % 0,5 eta % 2 arteko igoera izango dute. Hortaz, Derioko zerga eta tasa nagusiak kontsumoko prezioen

indizearen (KPI) azpitik doituiko dira (urterik urterakoa % 3,3koa, abuztuaren). Zehatz-mehatz, hauek utziko dira bere horretan: Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zergari lotutako tasak, jarduerak irekitzeko lizentziak, udal-kiroldegia abonuak eta ikastaroen eta udalekuen prezioa. Era berean, ez dira igoko zabor-

eta estolderia-tasak, ezta hilerriari eta kamioien aparkalekuari lotutakoak ere.

Bestalde, Ibilgailuen gaineko Zergak % 2 egingo du gora, eta Ondasun eta Higiezinaren gaineko Zergak, % 0,5; nolanahi ere, merkataritza-erabilerako ondasunak azken igoera horretatik salbuetsita geratuko dira. Azkenik, udal-txokoaren alokairuak eta Kultur Birikako aretoen eta aparkalekuen alokairuak % 5eko igoera izango dute. Halaber, zerga-onurei eta ordaintzeko erraztasunei eutsiko zaie.

Otsailean eskola-krosa izango da Zamudion

Bizkaiko Foru Aldundiak sustatutako eskola-krosetako bat Zamudion egingo da otsailaren 13an. Beste Bira Loiu atletismo taldeak antolatuta, herri-lasterketa eta ume txikientzako lasterketa ere egongo dira. "Guztiok atletismoaz gozatzeko eguna izatea nahi dugu", adierazi dute.

Zamudioko Udalak krosa egiteko lekua utzi du, Bidekoetxe parkea, eta eremua mugatuko du. Beste Bira, bestalde, lanean dabil xehetasun guztiak antolatzen. "Txikiei emateko oparixoren bat topatu behar dugu, opariak eta garaikurrak handientzat... Lan handia egin beharko da, baina merezi izango du. Familia gara eta ziur gaude laguntza izango dugula".

Zirkuitua neurtu dute dagoeneko. "Buelta bi egin ditzakegu, bi kilometro

guztira". Zamudiokoa izango da Bizkaiko sei eskola-krosetako azkena, eta bertan kategoria hauetan dabilen umeek hartuko dute parte: benjaminak, kimuak, umeak eta kadeteak. Gainera, puntuagarria eta erabakigarria izango da Euskadiko umeen txapelketarako. "Probaren egunera arte ez dugu jakingo zenbat atleta etorriko diren, baina Sestaon, adibidez, 600 korrikalari inguru ibili ziren". Festa biribiltzeko, txikientzako proba ere egongo da (2014. urtetik aurrera jaiotakoentzat), eta herri-lasterketa. "Gustatuko litzaiuke lasterketak herriko ostalaritzan eta merkataritzan ere eragina izatea". Laster, Beste Bira atletismo taldeak Facebooken eta Instagramen azalduko du herri-lasterketan nola eman izena.

WhatsApp taldearen harpidedunen arteko zozketa

Iker Uña da azaroko irabazlea eta Baserri Antzokian lagun birentzako bazkaria jasoko du saritzat.

WhatsApp taldean sartzeko eta Txorierriko albisteak jasotzeko, idatzi ALTA hitza eta bidali whatsapp mezua **747 406 561** telefono-zenbakira.

LEIRE BEGOÑA
ULE-APAINDEGIA
MUNCIALDE ETORRIDEA, 20
48160 DERIO
94 454 26 32
Jarrai izaguzi Facebooken

LOREGARBI **GARBIKETA ZERBITZUAK**
Garbi-ikurak, orokorrean
Auzokoen komunitateak
Muntzerio garbi-ikurak
Bulegoak eta lokalak
Olinpiko amateko garbiketa
Ikastetxeak
Zahar bilaketa
Besaide Plaza, 1 - B° Aldekone
48160 DERIO (Bizkaia)
loreagarbi@euskalnet.net
Tel: 94 406 49 92
656 712 443
Fax: 94 406 49 93

tik tak
EGUNEKO MENUA
lehenengo platina
bigarren platina
postrea
ogia
edaria
9€
T: 94 454 55 55
Bestorrene 5, Behea
48160 DERIO

Familia osorako
kalitatezko arreta,
zure esku
ZAHARREZ BEREAK
Logopedia
Podologia
Kiroprasiak
clínica dental ZAINDUZ
hartz klinika
Txorierri etorbidea, 8 - Lortza | Arteaga eraikina | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 70 54 43
info@dentaltzainduz.com | www.dentaltzainduz.com

auzoKide
Finken administratzailea
LORENA GAMBOA AGUIRRE
Txorierri 4, behe B
48150 SONDIKA
634 410 470
auzokidefincas@gmail.com

Goiri'78 s.l.
Zerbitzu ofiziala
Txorierri et., 46
48150 Sondika
Bizkaia
94 453 25 15
94 453 39 31

Herriko Plaza berrituko dute Loiu

a: www.josuandoni.eus

Josu Andoni Begoña Loiuko alkateak bere webgunean jakinarazi duenez, Herriko Plaza denboraren poderioz hondatu da eta horregatik hura goitik behera berritzeko asmoa dute. Diseinu berria aukeratzeko, ideien lehiaketa egin dute eta proposamen irabazlea "aurkeztutakoen berritzaileena eta modernoena da". Helburua da, hortaz, plaza modernoagoa, erosoagoa eta erabilgarriagoa izatea, bertan izaera anitzeko ekimenak egin ahal izateko.

Azaldutakoaren arabera, gune garbia eta erraz antzeman daitekeena atonduko da eta erdigunean udaletxea egongo da. Perimetroan banku luzeak eta eskailera-mailak ipiniko dira, eta plazarako sarbideak hobetu. Horretarako, besteak beste, arrapala bat egingo da Herriko Plaza eta Aronsotegi Plaza lotzeko, eta arrapalek eta eskailera-mailek osatutako multzo arkitektonikoa ipiniko da, frontoira

eta inguruan egingo den gimnasiora joateko. "Plaza inguruan integratuko da eta irisgarritasun-arazoak konponduko dira. Leku publikoa ere handituko da". Modu berean, plazako harresia botako da eta bere ordez berdegunea atonduko da. Bestalde, giro-argiez gainera, zutoi elektriko berri bat eta zutabe proiektoredunak ipiniko dira plazan egingo diren ekitaldiei begira.

Begoñaren hitzetan, Herriko Plazan hainbat ekintza egiten dira, hala nola musika-saioak, gastronomia-ekitaldiak, jaiak eta autoen munduari lotutako ekitaldiak. "Aurkezpen- eta harrera-gutuna da plaza, bai auzotarrentzat, bai bisitarientzat. Plaza sinbolikoki zabalduko da Loiuko bizitzan parte hartu nahi dutenentzat". Webgunean idatzi duenez, nahi dute proiektua "pizgarria izatea Loiuko erdigunerako eta plazaren inguruan ipintzen ari diren proiektuen mailan egon dadila. Proiektu horien artean daude gimnasio berria, Erdi Aroko gaztelua, splaspark-a eta Antzokia".

Ekintza bandali

Aparkalekua Seminariorako sarbi-dearen eskuinaldean dago, eta, hango erabiltzaileek salatu dutenez, urrian ekintza bandalikoak izan ziren bertan. Beste batzuen artean, ibilgailuetara sartu ziren, kristalak eta telebistak apurtu zituzten, grafitiak egin, eta su-itzalgailuak bota zituzten kalera. Orbea Bus enpresa erabiltzaileetako bat da. Bere arduradunen esanetan, aurretik ere lapurretak izan dira aparkalekuan eta udalari eskatu diote segurtasun-neurriak indartzeko, "baina ez digute konponbiderik eman; Ertzaintzan salaketa ipintzeko esan digute".

Kontatu digutenez, udal-aparkalekuan zenbait enpresatako autobusak aparkatzen ziren, 13 guztira, kamioi batzuk eta autokarabana bi, baina azken ekintza bandalikoaren ondoren batzuek erabaki dute ibilgailuak handik ateratzea. Euren hitzetan, oso erraza da edonon aparkalekura sartzea, "ez dagoelako inolako segurtasun-neuririk". Horrela, aparkalekua "oilategietan erabiltzen direnen moduko hesi batek inguratzen du eta ate metalikoa dago, telekomandoa erabilita zabaltzen eta ixten dena". Azken urteetan lapurretak izan dira bertan. "Kamioei, esaterako, bateria kendu diete eta gasolioa ere lapurtu diete. Behin, hesia moztu zuten eta handik sartu ziren; beste behin, hesia bota zuten behera".

Lapurretez gainera, ekintza bandalikoak ere hasi ziren urriaren erdialdean. "Urriaren azken barikutik zaturako gauean sartu ziren azken aldiz aparkalekura. Abisatu zigutenean kanpoan geunden eta herrira itzuli behar izan genuen. Hiru gau eman genituen autobus baten barruan lo egiten, badaezpada". Esan dutenaren arabera, bandaloak larrialdietako atetik sartu ziren autobusetara, "zabalik utzi ohi dira eta". Behin barruan egonda, "dena nahasi zuten, gortinak kendu, eserlekuak, kristalak apurtu, baita telebista bat ere, grafitiak egin, su-itzalgailuak kalera bota, mikrofono bat apurtu... Kamioietako kabinara ere

koak Derioko udal-aparkalekuan

sartu ziren, gasolio-tanga apurtu zuten, segurtasun-mailuak eraman...". Euren esanetan, 10.000 euro inguruko triskantzak izan ziren guztira. Horiei autokarabanetan egindako hondatzeak gehitu behar zaizkie. "Egia esan, ez ditugu autokarabanak barrutik ikusi, baina badakigu barrura sartu zirela; are gehiago, autokarabana batean zegoen telebista autobus baten barruan agertu zen".

Aparkalekuaren erabiltzaileak oso haserre daude egoerarekin eta adierazi dute udalari behin baino gehiagotan eskatu diotela segurtasun-neurriak indartzeko. "Zaintza-kamerak ipintzeko eskatu diegu, baina ez dute egin. Era berean, egokia litzateke altuera bikoitzeko hesi metalikoa jartzea kanpotarrek aparkalekura sartzea zailago izan dezaten... Udalak, hala ere, ez digu konponbiderik eskaintzen; Ertzaintza salaketa ipintzeko esaten digute,

baina guk udalari ordaintzen diogu ibilgailuak aparkalekuan uzteagatiko tassa eta, hortaz, gure ustez, haiek ere erantzukizuna dute".

Erabiltzaileek kaltetuen eta triskantzen zerrenda egin zuten Ertzaintza salaketa ipintzeko. "Ertzainak bi aldiz etorri ziren aparkalekura azken ekintza bandalikoaren ostean: bata, arratsalde batean, eta bestea, Arimen Gauan". Horri lotuta, kexatu dira gauean eta asteburuetan ez dagoelako

udaltzainik. Azkenik, ezintasun handia sentitzen dutela azaldu dute. "Edozein egunetan ezer barik geldituko garelako. Autobus bat erostea oso garestia da, 250.000 euro inguru balio du, eta di-da apurtu ahal dizute... Gainera, hurrengo egunean lanera joan behar da, ahal den moduan triskantzak konpondu arte...".

Konponbideak topatzeko prest

Derioko Udalak, bestalde, adierazi du udal-aparkaleku hori erabiltzeko baldintzak eta bakoitzaren ardurak eta eskubideak jasota daudela kamioetarako eta autobusetarako aparkalekuaren erabilera arautzen duen ordenantzaren, "eta erabiltzaileak horren jakitun" direla. Zehatz-mehatz, ordenantzaren 12. artikulua hau xedatzen du: "Udalak ez ditu bere gain hartuko baimendutako ibilgailuetan gerta daitezkeen kalteak, baldin eta lapurretek, ekintza bandalikoek, ezinbesteko arrazoiek, ustekabeek, fenomeno meteorologikoei eta abarrek eragindakoak badira".

Udala kezkatuta azaldu da azken gertaerak direla eta. "Horregatik, ekintza bandalikoak diren heinean, Ertzaintzarekin elkarlanean, Udaltzaingoak ikerketa bat zabaldu du gertatutakoa argitzeko. Are gehiago, zaintza indartu egin da azken egunetan". Era berean, konponbideak topatzeko prest azaldu da. "Eskua luzatzen diegu kaltetu zein erabiltzaile guztiei, inguruan segurtasun handiagoa bermatzeko ezarri daitezkeen aukerak aztertzei eta adosteko".

"10.000 euro inguruko triskantzak izan dira; horiei autokarabanetan egindakoak gehitu behar zaizkie"

3. FINALAURREKOA
LARRABETZU
Abenduaren 4an, zapatua, 17:00etan, frontoian

Ander Elorriaga Garate, Eneko Abasolo Txabarti,
Jone Uria Alkizuri, Julen Arzakategi Etxezuma,
Nerea Ibarzabal Salegi eta Txabier Altube Samanancio.
Gaztarteak: Itxaro Juanisti Olatxeta.

www.bertsolariak.bizkaia.eus
www.bertsolariak.aizkor.eus

BIZKAIKO
BERTSOLARI
TXAPELKETA
2021

Umorezko ihes-gela bakarra

t/a: Gaizka Eguzkitza

Jacob Bridges zuzendariak hainbat film ospetsu egin zituen Hollywooden: *Jarri Potea*, *Eraztunen zalduna*, *Gabonza-harraren aurreko amesgaiztoa*... Hacenda-markako arrakastak, baina arrakastak, azken batean. Oso gutxi dakite bere benetako izena Jagoba Puentes dela eta bilbotarra dela. Duela 15 urte, Puentes desagertu zen, baina ez zitzaion inori axola, Willy zinemaren aretozainari izan ezik. Willy laguntza bila dabil, bere laguna topatzeko. Hauxe da "Cine abandonado" ihes-gelaren abiapuntua. *Escape room*-etan lagun talde bat itxita gelditzen da, eta handik ateratzeko hainbat jolas eta enigma gainditu behar dira.

"Aretoak oinarri bi ditu: batetik, zinema, Aitor eta biok oso zinemazaleak garrelako; eta bestetik, umorea, Cine Abandonadoren ezaugarri berezia. Boca Beatsen mamia begibistan dago aretoan. Normalean areto horiek beldurrezkoak dira; gurea, berriz, umorezkoa. *Escape room*ak iragartzen dituzten webguneetan

CINE ABANDONADO | ihes-gela berria, Bilbon

Hainbat *escape room* edo ihes-gela daude Bizkaian, baina bakarrik bat, umorezkoa; eta hori derioztar batek jarri du martxan. Ivan Perezek, Bocabeats bikote umoregilearen erdia (Aitor Majo bilbotarra da bestea), Cine Abandonado ireki zuen urrian. "Bocabeatsen muina begibistan dago bertan".

ez dago 'umorea' etiketarik, gurea definitzeko. Hori bera gertatzen zitzaigun Bocabeats taldea martxan jarri genuenean: ez dugu etiketa garbirik, ez Bocabeatsen, ez gelak. Eta horrek bereiztu egiten gaitu", esan digu Ivan Perezek.

"Guztiok pasatzen dugu ondo. Aitorrek edo nik jolasa gidatzen dugu eta Bocabeatsen saioa duenean, aktore batek egiten du. Polita da gidaria parte-hartzaileekin aritzea, jolasaren beste osagai bat izango balitz moduan. Gela 75 minututan bukatzekoa da, baina denbora luzeago ere eman dezakezu barruan. Bezeroak poz-pozik ateratzen dira. Lehen-

engo asteburuetan erabat beteta izan dugu eta denetarik lagunak etorri zaizkigu: emakume nagusiak, familiak, lagun-taldeak, *escape room* zaleak... Eta norberaren ezaugarrien arabera, egokitzen dugu ibilaldia. Esperientzia polita da, ñabardurak zaintzen ditugulako: argia, kea, giroa, hormetako apainketak... Gauza pila bat Derion erosi ditugu".

Ihes-gela urrian ireki zuten, baina aurretik urtebete eman zuten lanean. "Aretoa irekitzeko ideia baguen aspalditik, baina oso lanpetuta geunden. Pandemia etorri baino lehen, gure momenturik onena zen, baina 2020ko martxoan,

*Esperientzia polita da,
ñabardurak zaintzen
ditugulako: argia,
kea, giroa, hormetako
apainketak...*

guztioz moduan, etxean gelditu behar izan genuen. Eta aprobetxatu genuen ihes-gela aurrera ateratzeko". Azken hila-beteotan ez dira bakarrik ibili, familiek izugarritzko laguntza eskaini dietelako. "Aita eta anaia ingeniariak dira eta haiek diseinatu zituzten mekanismo batzuk, lan-plana ezarri, planoak margotu... Hasi baino lehen, nik ez nekien ezta zulatze makina bat jasotzen ere. Eta azkenean, orduak eta orduak eman eta gero, gure artean apaindu dugu dena".

Atzerapena

Udarako gela ia prest zegoen, baina hori irekitzea atzeratu behar izan zen, Bocabeatsek udan hainbat saio eskaini dituelako, "inoiz baino gehiago". Hala ere, Perezek atzerapenaren alde ona azpimarratu du. "Udan probak egiten ibili ginen, azken batean, ikuskizuna bezalako baita: ikusi behar duzu jendeak nola hartzen duen. Eta lagunak-eta etorri ziren ibilialdia egitera eta jolasak egitera. Horri esker, escape rooma biribiltzeko aukera izan genuen".

Ihes-gela ez dago Txorierrin, Bilbon, Begoña auzoan, bazik. "Lokala zoragarria da eta Bilbon jende gehiago erakarri ahal duzu". Euskal Herrian hainbat ihes-gela daude eta Bartzelonaren atzetik, onenak bertan omen ditugu. "Esate baterako, Gasteizen Europako *escape room*ik onena dago. Asko ditugu bai, baina ez dugu elkar lehiakidetzat hartzen. Lehia ona da, lagun batek ihes-gela batean ondo pasatzen badu, beste batera joateko gogoia izango duelako. Eta hainbat eta hainbat areto egoteak exijentzia-maila igotzen du: gaur egun, *escape room* onak filmak bezalakoak dira".

Informazio gehiago:

escaperoombilbao.com

622 062 738

GO!AZEN 8.0

Abenduak 11
(zapatua)

17:00etan
19:00etan

Zamudioko
kiroldegian

SARRERAK, 23tik aurrera

Zamudion	Liburu-dendan
Derion	Txapas tabernan
Larrabetzun	Foteri tabernan
online	www.zamudio.eus
	ADI Zamudio app

PREZIOA: 15 EURO

Babeslea:

**zamudion euskeraz?
hoba ez!**

“Publikoa hausnarketara bultzatzea

t: Itxaso Marina Ondarroa

Nondik datorkizu antzezteko zaletasuna?

Dantza- eta musika-eskolan ibili nintzen txikitik, baina, egia esan, ez nion garai hartan antzerkiari arreta berezirik ipini. Bartzelonako herri batean jaio nintzen eta Deriora 10 urte nituela etorri nintzen, aita bertokoa da eta. Deriora etorri eta handik urtebetera izena eman nuen Kukuke antzerki-eskolan; gainera, beste modu bat zen eskolatik kanpo ere euskaraz aritzeko. Urte pilo bat eman nuen Kukukeri, Alaitz irakaslearekin. Bestalde, gogoratzen dut asko aspertzen nintzela ikasketetan: niri artea gustatzen zitzaidan eta musika, dantza eta antzerkia ikasi nahi nituen. Hortaz, batxilergo artistikoari buruz jakin nuenean, oso argi izan nuen hori zela nire helburua eta arte dramatiko goi-mailako eskola batean sartu behar nuela.

Dantzerti eskolan hasi zara aurretik.

Batxilergoa amaitu, eta ikusi nuen ez nuela oinarri nahikorik eskolaren sarrera-probak egin eta antzerkian hasteko. Horregatik, hutsune hori betetzeko asmoz, izena eman nuen beste ikastegi batean eta han bi ikasturte izan nintzen. Aldi berean, kameraria izateko ikasketak egin nituen eta aitortu behar dut momentu batean zalantzak izan nituela, argazkilaritza eta zinema ere zaletasuntzat ditudanez, ez nekielako zer aukeratu: antzezte ala zinemagintza. Azkenean, Dantzertirako sarrera-probak egin nituen eta hartu ninduten.

Antzerkia ikasten zabilta bertan. Zer moduz?

Oso hilabete gutxi daramatzat bertan, baina oso gogorra da; hala ere, pozik nago. Antzerkian ibiltzea gauza erraza dela pentsa litekeen arren, guztiz kontrakoa da: oso karrera presentziala da, “hortxe” egon behar da beti, entsegu pilo bat egin, eta gorputza ere landu. Era berean, lan handia egin behar da eskolatik kanpo ere bai, eta antzeztan ikustera joan. Behin batek esan zidan bi karrera zirela: bata, fisikoa, eta bestea, beharbada, intelektualagoa. Baina, lehen esan moduan, pozik nago, bokazio handiko gauza delako. Aurreko egunean, tutoreak esan zigun disfrutatu ezean hobe genuela alde egitea, eta hori ez dizute

GABRIELA ARRANZ LOBO | antzerkiko ikaslea

Hogei urteko derioztarrak grina handia du interpretaziorako eta grina horrek goi-mailako antzerki-eskolara eramandu. Bere zaletasuna izan dugu hizpide, asmoak eta antzerkigintza ulertzeko modua. Eskarmentua du taularen gainean, eta espero dezagun etorkizunean ere agertokira behin baino gehiagotan igotzea.

edozein karreratan esaten. Nire lekua antzerki-eskolan dago momentu honetan eta asko disfrutatzen dut.

Zerk erakartzen zaitu?

Sortzen den atmosferak. Antzerkigintzan oso kontu pertsonalekin lan egiten da, emozioekin. Beraz, ezin zara ikasgelan edozein jarrerarekin egon. Egia da gauzak txarto ateratzea daitezkeela, baina ondo ateratzen direnean sortzen den giroa oso polita eta goxoa da, eta asko disfrutatzen da. Eta, jakina, obra bat taularatzeak dakarren urduritasuna, taldearekin partekatzen duzuna... bada, ez dakit, zaila da hitzekin azaltzea; emozio biziko gauza da hori. Gainera, aktorea izatea jolastea da, zure barneko umearekin berriro elkartzeko eta imajinazioa lantzea. Ederra da.

Nolako esperientzia izan duzu taulan?

Kukukerekin izan naiz taula gainean, Bilboko Kafe Antzokian ere, eta institutuan. Ondo moldatzen naiz, zeren sei urte

“Askok aspertzen nintzen eskolan: nik musika, dantza eta antzerkia ikasi nahi nituen”

“Nire lekua antzerki-eskolan dago momentu honetan eta asko disfrutatzen dut”

“Aktorea izatea zure barneko umearekin berriro elkartzeko da, eta imajinazioa lantzea”

Irudirako zaletasuna

Argazkilaritzarako eta bideogintzarako zaletasuna ere txikitatik datorkio Gabrielari. Gurasoen argazki-kamara hartuta, leku batetik bestera ibiltzen zen nebarekin batera, argazkiak egiten eta irudiak hartzen. Geroago, 12 edo 13 urte zituela, bere lehenengo argazki-kamara oparitu zioten, bigarren eskukoa. Autodidakta da, eta zaletasun bera duen beste lagun batengandik ere asko ikasi du.

“Batez ere autorretratuak egiten ditut, eta asko gustatzen zait, oso lan pertsonala delako. Niri asko kostatzen zait kameraren aurrean ipintzea eta, beraz, pertsona bati argazkia egiten diodanean, oso ondo ulertzen ditut bere zalantzak, beldurrak eta konplexuak. Niretzat oso pozgarria da argazkia egin eta pertsona horrek esatea –Bada, zeinen eder nagoen hemen!–; egundoko poztasuna ekartzen dit”.

espero dut”

nituela agertokira ateratzen nintzen dantza egitera. Oso momentu bizia da, izan ere, hilabeteak eman dituzu hura prestatzen eta bat-batean denetarik gerta dakizuke: testua ahaztea, zer egin behar den ere ez jakitea... Baina dena ateratzen da ondo azkenean, eta zerbait txarto joaten bada, beste kideak daude zuri laguntzeko. Egundoko adrenalina izaten da antzezpena amaituta.

Nolako aktore izan nahiko zenuke?

Ezin da jakin non amaituko zaren, baina momentuz asko gustatzen zait antzerki fisikoa; hau da, gorputza erabiltuta adieraztea, gauza onirikoak, eta hitzetatik haratago joan. Gauza berriak esperimentatzea eta gorputza erabiltzea asko gustatzen zait, gorputzarekin gauza asko esaten ditugu eta.

Etorkizunean pentsatzen duzu?

Bada, ez asko... Mezua duten gauzak egitea gustuko dut. Kukuken, esaterako, irakaslearen laguntzarekin jorratzen genituen gure egunerokotasunaren parte ziren gaiak. Nire ustez, agertokira eraman behar diren gaiak badaude, behar-beharrezkoak direnak, publikoarengan sentimenduak eta sentsazioak pizteko, eta antzezlanen soilik ikusteagatik ikus ez dezaten. Egiten dudana egiten dudala, publikoarengan eragina izatea espero dut, eta antzokitik ikusitakoan pentsatuz eta buruan galdera asko dituztela atera daitezela; hots, publikoa hausnarketara bultzatzea.

Gazte-elkarte baten partaidea da eta bideoak egiten ditu haren ekintzak zabaltzeko. Horrezaz gainera, barnea mugitzen dion edozer hartzen du inspirazio-iturritzat. “Helburua da irudia eta musika uztartuta poesia sortzea. Horrekin jolasten naiz. Azken bideoa udan egin dut, aititeren herrian. Baratzuriak garbitzen zegoen aitite, eta argia hain zen polita, baita soinu ere, ezen argazki-kamara hartu eta eszena derrigorrean grabatu behar izan nuen! Azkenean, herriaren egunerokotasuna jaso nuen bideo batean”.

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI
S.COOP.
Centro de Educación Secundaria y Formación Profesional
Larriarte Hosheta eta Bigarren Hezikuntzarako Ikastetxea

Unitatekin Baserri Kalea, 1
48160 - DERIO | Tel.: 94 403 40 60 | info@txorierri.net
Fax: 94 403 40 61 | www.txorierri.net

Eusko Jaurlaritzak diruz-lagundutako ikastetxea

BATXILERGOA

- Zientziak Batxilergoa

ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Mekanizazio Teknikari

GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Fabrikazio Mekanikoko Diseinuko Goi-mailako Teknikari
- Produktzioa Programatzeko Goi-mailako Teknikari
- Automatizazioa eta Robotika Industriako Goi-mailako Teknikari
- Telekomunikazioa eta Informatikako Sistemako Goi-mailako Teknikari
- Salmenten eta Merkataritza Esperuen Kudeaketako Goi-mailako Teknikari
- Ingurumen Hezikuntza eta Kontrolako Goi-mailako Teknikari

EUSKO JAURLARITZA **GOBIERNO VASCO**

IKUNTZAREN GABAPEN
ETA ASPIGUTURA SAIA

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO
ECONÓMICO E INFRAESTRUCTURAS

40 urte, milaka txori

Azaroaren 25aren atzeko istorioa

Urtero bezala, azaroaren 25ean, Emakumeen aurkako Indarkeria Desagerrarazteko Nazioarteko eguna da, emakumeen kontra egiten den indarkeria mota guztiak salatu eta desagertzea eskatzeko eguna. Aldarrikapen eguna ere bada, emakumeak emakume izate hutsagatik hiltzen eta erasotzen jarraitzen dute-eta.

Zergatik azaroaren 25a?

1981etik aurrera, azaroaren 25ean, gertaera latz bat gogoratzen da: 1960. urtean Dominikar Errepublikako Inteligentzia Zerbitzu Militarrek, Rafael Leonidas Trujilloren agindupean, hiru ahizpak hil izana. Patria, Minerva eta Maria Teresa Mirabal, "mariposas" (tximeletak) izenez ezagunak, Dominikar Errepublikako hiru ekintzaile politiko ziren. 1950eko hamarkadan, Rafael Leonidas Trujilloren diktaduraren

ezker muturreko talde iraultza sortu zuten, "ekainaren 14a". Hainbat aldiz torturatu eta espetxeratu zituzten aktibismoagatik, baina beti askatzen zituzten. 1960ko azaroaren 25ean, Dominikar Errepublikako Inteligentzia Militarreko Zerbitzuko agenteek bahitu eta jipoitu egin zituzten, Trujilloren aginduei jarraituz. Haien gorpuak amildegia batetik behera eroritako ibilgailu baten barruan aurkitu ziren, istripu baten itxurak eginez.

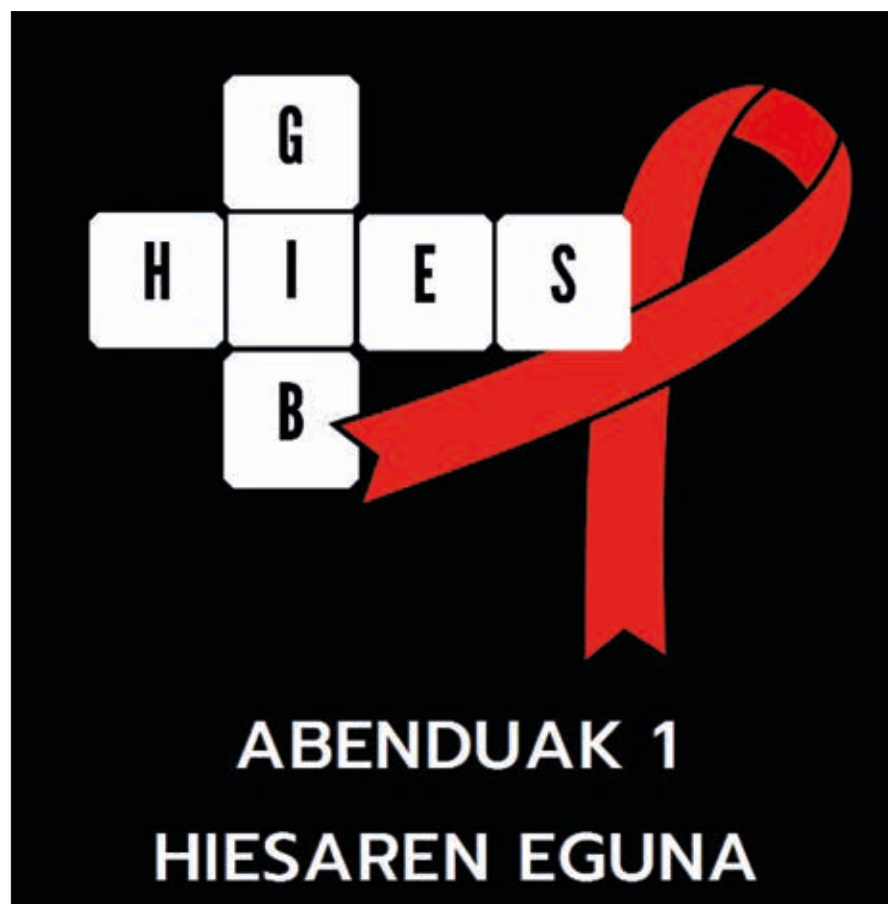
Hiru ahizpen erailketak protestak eragin zituen Dominikar Errepublikan eta Latinoamerikan, eta genero-indarkeriaren aurkako borrokaren ikur bilakatu ziren. 1981. urtean, Latinoamerikako eta Karibeko lehen Topaketa Feministan, azaroaren 25a emakumeenganako indarkeriaren aurkako egungisai aitortzea proposatu zen. Ordutik aurrera, mobilizazioak antolatu

ziren Latinoamerikan, eta munduko beste herrialde batzuetara zabaldu ziren. 1993an, NBERen Batzar Nagusiak emakumearen aurkako indarkeria ezabatzeari buruzko Adierazpena onartu zuen; bertan indarkeria mota hori definitu zen eta emakumeek berdintasunerako, segurtasunerako eta duintasunerako duten eskubidea berretsi. Azkenik, 2000. urtean, Nazio Batuen Erakundeak azaroaren 25a Emakumearen aurkako Indarkeria Desagerrarazteko Nazioarteko Egun izendatu zuen ofizialki.

Beraz, azaroaren 25a egun garrantzitsua da oroitzeko, baina ez ospatzeko. Izan ere, emakumeen aurkako indarkeria oztupoa da gizarte inklusibo eta iraunkorrak eraikitzeko. Horregatik, Txorierriko Mankomunitateak genero-berdintasunaren eta indarkeria ezaren alde egiten du. Ezinezkoa delako gizarte bat loratzea, herritarren erdia erasotua izateko beldurrez bizi bada.

Egun hori kontuan hartzeak, genero indarkeriaren aurka altxatzea esan nahi du eta emakumeak aldetaren erdigunean egon behar dutela gogoratzea. Izan ere, aurten –urtea amaitu ez den arren–, Espainian 37 emakume erail dituzte eta ezin ditugu ahaztu umezurtz utzi dituzten 24 umeak.

Beraz, txorierritarrak animatu nahi ditugu emakumeen aurkako indarkeriaren aurrean gaitzespena erakustera, eta babesa eskaintzera indarkeria jasan duten emakumei. Horretarako, Txorierriko herrietan egingo diren mobilizazio eta ekintzetan parte hartzea animatzen zaituztegu.

Erosi euskaraz, Txorierrin

Txorierriko Euskararen Lagunen sareko kide diren establezimenduetan paperezko 15.000 poltsa banatuko dira Gabonetako kanpainari begira. Saltokiak erraz aurki daitezke mapa interaktiboaren bidez. Merkataritzan euskara sustatzea eta gertuko merkataritza bultzatzea dira Euskararen Lagunak egitasmoaren helburuak, kanpainaren leloak dioen bezala: "Gertuko erosketak, gertuko hizkuntza. Txorierrin baino hobeto, non?". Egitasmoak atxikimendu zabala izan du eskualdeko merkatarien artean, 116 establezimendu batu baitira sarera (4 Loiu, 6 Lezama, 10 Larrabetzun, 15 Sondika, 17 Zamudio eta 64 Derio).

Establezimendu horiek kanpainaren logoa izango dute sarreran, bezeroek erraz identifikatu dezaten. Edonola ere, Txorierriko Mankomunitateak mapa interaktiboak sortu ditu, sarean edo QR kodearen bidez kontsulta daitezkeenak, bai mankomunitatearen webgunean bai udal bakoitzaren webgunean. Tresna horren bidez herritarrek euren gertuko dendak aurkitu ahalko dituzte, eta haiekin harremanetan jarri.

Txorierriko Mankomunitateak, bestalde, paperezko 15.000 poltsa banatuko ditu Gabonetako kanpainarako, sarera batu diren saltoki guztien artean. Poltsa horietan kanpainaren ikurra eta leloa agertuko dira, baita mapa interaktiboaren QR kodea ere.

Horretaz gain, merkataritzan euskara sustatzeko beste hainbat kanpainarekin ere bat egin du Txorierriko Mankomunitateak, tartean Eusko Jaurlaritzak sustatutako "Betikoa, Gertukoa" kanpainarekin, esaterako.

Kanpaina horri dagokionez, Mankomunitateak eskuorri eta kartelak banatu ditu Txorierriko dendetan eta bertan QR kodearen bidez ETBn agertuko den iragarkia eta "Euskararen laguna"ren mapa interaktiboa jaitsi ahal izango dira. Beste hainbat baliabide ere erabili dira zabalkundea egiteko: zineman iragarkia zabaltzeko, autobus geltokietako markesinetan ere iragarkia jarri da, udaletako paneletan... Beraz, kontuan izan, hurbiltu zure konfiantzazko dendetara, eta erosi euskaraz!

Gurot txapelketan, Txorierriko 27 talde!

GUROTeke taldeen arteko lehiaketan, Getxo, Mungia, Gernika-Lumo, Uribe Butro eta Txorierrik hartzen dute parte. GUROTe, gazteentzako aplikazio bat da mugikorretan euskaraz aritu daitezkeen. Azaroaren 8ra arteko epea egon da izena emateko eta guztira 61 taldek eman dute izena. Horietako 27 Txorierrikoak dira. Beraz, badaukagu Txorierrin pozik egoteko arrazoia!

Taldeak honela daude banatuta: Loiotik 2, Larrabetzutik 3, Sondikatik 3, Lezamatik 4, Zamudiotik 4, eta Deriotik 11. Orain lehiatzeko unea da. Talde guztiek hilabeteko epea izango dute horretarako. Euskaraz jolasten arituko dira eta euren jakinduria eta abilezia erakutsi beharko dute hainbat gaitan: kirolean, kulturean, hizkuntzan, artean, naturan...

Abenduaren 9an jakingo dugu zeintzuk izango diren Txorierriko bi talde onenak. Bi talde horiek tablet bana jasotzeaz gain, Bilboko Azkuna zentroan, azaroaren 20an egingo den final handira joateko pasea lortuko dute. Zorte on guztiei!

Indarberritu dezagun Euskararen Eguna!

Pandemiaren eraginez, bertan behera utzi behar izan zen iaz Euskararen Eguna. Aurten, Zamudion egingo da azaroaren 27tik abenduaren 3ra bitartean. Lagatzu Zamudioko euskara elkarteak eta Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitateak herritar guztientzako ekintzak antolatu dituzte, txorierriarron artean Euskararen Eguna arnasberritu dezagun.

Euskararen Egunaren helburuetako bat da parte-hartzea sustatzea, eta aurreko urteetan antolatutako ekintzek asmo horri heldu diote. Hala ere, egungo osasun-egoera dela eta, gehienbat “eserita entzuteko eta ikusteko” ekintzak egongo dira aurten. Nolanahi ere, antolatzailerak ahalegindu dira adin eta gustu guztientzako ekitaldiak prestatzen. Saiok Agirre Lehendakariaren plazan ipiniko den karpan egingo dira.

Lehen hitzordua umeentzat ipini dute azaroaren 27rako: *Urpekонтzi misteriotsua* ikuskizuna, musika eta dantza uztartzen dituen. Horren ostean, Demode Quartetek *Epa!* lana taularatuko du herritar guztientzat. Hurrengo egunean, do-

mekan, eta Lagatzuren eskutik, “Zamudio ezagutzen” mendi-irteera egingo da. Herrigunera itzulita, Bertokoko trikitilariak eta pandero-joleak izango dituzte zain, kale-giro apur bat sortzeko.

Domeka arratsaldean, bestalde, emakumeena izango da, berdintasuna eta euskara uztartzen dituen saioa, hain zuzen ere. Karmele Gisasola Euskadiko pentatloi txapelduna da eta Uxue Ansozregirekin batera erakustaldia egingo du. Gainera, materiala eramango dute, umeak harriekin eta txingekin saiatu daitezzen. “Zorritzarrez ez gaude batere ohituta herri kirolekin emakumeak ikustera eta hori da azaleratu nahi duguna”, azaldu du Laura Martinez Mankomunitateko euskara teknikariak. Ondoren, Mirari Martiarenak eta Idoia Torregaraik, ETBko *Barre librean* saioko partaideek, *Luze edo motz* ba-karrizketa egingo dute.

Bestalde, ikastetxeetarako antolatutako ekintzetan 1.293 ikasle hartuko dute parte. Azaroaren 29an, “Elkarrizketa musikatuak” saioa izango da Institutuko 12 eta 13 urteko gaztetxoentzat. Saio ho-

rretan Iholdi Beristain eta Iker Lauroba arituko dira. “Asmoa da gazteen parte-hartzea bereziki sustatzea, eta batzuk agertokira igoko dira Beristainekin eta Laurobarekin batera jotzera eta abestera”.

Gogoa

Eskeletako umeentzako ikuskizunak Zamudioko kiroldegian egingo dira. Azaroaren 30ean, Pepa eta Kutxoren *Pailazokeriak* lana izango da sei eta zazpi urtekoentzat, eta ikastetxeek eurek hala eskatuta, Imanol Ituiño magoak bi saio egingo ditu: bata abenduaren 1ean, 8 eta 9 urtekoentzat, eta bestea abenduaren 2an, 10 eta 11 urtekoentzat. “Oraingoan Zamudioko eskolako 6. mailako ikasleek bertsoak prestatu dituzte eta gainerako eskeletara bidali dira ikuskizunen egunean elkarrekin kantatzeko. Gainera, saio bakoitzaren aurretik aurkezpena egingo dute, eta baliteke aurten sorpresaren bat egotea”.

Duela gutxi gazteen lonjak zabaldu direnez, *Buah txabal!* antzezlanak “berreskuratu”, eta 16 urtetik 18 urtera bitarteko gazteentzat antolatu da abenduaren 2rako. Azkenik, abenduaren 3an, Kantarelux taldea kantuka ibiliko da arratsaldean, herrian giroa sortzen. “Lagatzu, Bertoko eta Kantareluxi emandako laguntza eskertu nahi diegu”.

lazio geldialdiaren ostean, helburu nagusia da Euskararen Eguna indarberritzea eta partaidetza bultzatzea. “Zer antolatu bigarren mailakoa da, azken batean. Benetan inportanteena da ikasleen inplikazioa, ikusten ez den lana, gauzak elkarrekin egiteko gogoa, elkartzeko nahia... Hortaz, herritar guztiei Euskararen Egunaren ekitaldietan parte hartzeko gonbitea egin nahi diegu”.

Euskararen Eguna Txorierrin 2021

Aurten Zamudion

Azaroak 27 Larunbata

"Urpekontzi misterioitsua" umeentzako ikuskizuna
17:00. Agirre Lehendakariaren plazako karpan

"Epa!" Demode Quartet ikuskizuna
19:00. Agirre Lehendakariaren plazako karpan

Azaroak 28 Igandea

"Zamudio ezagutzen" mendi-irteera
10:30. Sabino Arana plazatik hasita

Kale-animazioa: Bertoko taldearen eskutik
13:00. Leizaola plazatik hasita

Pentatloi erakustaldia: Karmele Gisasolaren (Euskadiko txapelduna) eta Uxue Ansorregiren eskutik. 17:30. Agirre Lehendakariaren plazako karpan

"Luze edo motz" bakarrizketa Mirari Martiarena eta Idoia Torregaraireren eskutik
19:00. Agirre Lehendakariaren plazako karpan

Abenduak 3 Ostirala

Kale-animazioa: Kantarelux taldearen eskutik
19:30. Leizaola plazatik hasita

Eskolak:

Azaroak 29 Astelehena

Elkarriketa musikatuak: Iholdi Beristain eta Iker Lauroba

- 10:15 / 12:10
- 12-13 urtekoak

Azaroak 30 Asteartea

Pepa eta Kutxo pailazokeriak

- 09:30 / 11:00
- 6-7 urtekoak

Abenduak 1 eta 2 Asteazkena / Osteguna

Imanol Ituiño magoa

- 09:30 / 11:00
- 8-9 urtekoak
- 10-11 urtekoak

Abenduak 2 Osteguna

"Buah Txabal!" antzezlanak

- 10:20 / 11:45
- 17-18 urtekoak

"Gure indarra taldea da"

ALVARO PEÑA, GAIZKA LARRAZABAL ETA IKER BILBAO | SD Amorebietako jokalaria
laz, SD Amorebieta futbol taldeak ustekabeen lortu zuen Bigarren Mailarako igoera. Aurten, erraldioen kontra ibiltzen dira lehian –Zaragoza, Eibar, Malaga, Valladolid, Sporting...–, mailari eusteko. Eta horretan, hiru jokalaria txorieritarere badabiltza: Alvaro Peña derioztarra, Gaizka Larrabazal loiuztarra eta Iker Bilbao larrabetzuarra. Helburua lortzeko itxaropentsu agertu dira, baldin eta talde moduan aritzen badira.

t/a: Gaizka Eguzkitza

Zelan doa taldea?

Gaizka Larrazabal (GL): Apurka-apurka. Hilabete honetan emaitza onak lortu ditugu (4 eta 1 Valladoliden kontra, esate baterako) eta horrek konfiantza eman digu.

Iker Bilbao (IB): Jardunaldi batzuk eman ditugu irabazi barik eta garaipenak behar ditugu. Ea konfiantza apur bat lortzen dugu eta borrokatzen jarraitzen dugun.

Taldeak garaipen gutxi lortu ditu, baina arerio ederren kontra, Valladolid eta Almeria, esate baterako. Motibazio berezirik duzue Bigarren Mailako talde historikoen kontra?

Alvaro Peña (AP): Taldea ondo dabil eta partida gehienetan maila ona erakutsi dugu. Horrek esan nahi du edozein talderi irabazteko gauza garela. Egia da batzuetan eskarmenturik eza nabarmena izan dugula, baina ziur nago taldea gero eta hobeto ibiliko dela. Gogor egiten dugu lan eta taldea familia bat da: guztiok

jokatzen dugu, eta ni naizela, Gaizka dela edo Iker dela, taldeak sendo jarraitzen du. Gure indarra taldea da. Emaitzek konfiantza ematen dizute eta zure lan egiteko era zuzena dela berresten dute.

IB: Aste guztietan jokatzen dugu talde historikoen kontra: aipatutakoez gainera, Eibar, Malaga, Zaragoza...

GL: Edonori egin ahal diogu aurre, batez ere etxean, bertan eroso-eroso sentitzen garelako. Partidaz partida egingo dugu aurrera, noraino heldu ahal garen jakiteko. Valladoliden kontrako partida-

Txorierri gure artean euskaraz berbaz

txori tokia

2021-22 IKASTURTEA
MATRIKULA ZABALIK

MAILA GUZTIAK
% 50 ETA % 70EKO DIRU-LAGUNTZAK
ORDUTEGI ZABALAK
INFORMA ZAITEZ!

EUSKARAZ

ZABALDU
AUKERAK

2021-2022

Herriko Plaza, 3 - DERIO Tel. 94 454 00 62 - Fax. 94 454 27 38 euskaltegia@txorierri.eus

QUE TE OFRECE

Iker Bilbao, Larrabetzu

Igoeraren goleatzailea

Iker Bilbao Mendiguren (1996) Bilboko Danok Bat taldean hasi zen futboleko jokatzeko. Geroago, Athleticetik fitxatu zuen eta Baskonia (2015-2017) eta Gernika (2017-2018) taldeetan ibili zen. Era berean, 2018an, SD Amorebieta taldera joan zen, Bigarren B Mailan jokatzera. "Lehenengo urtean txarto hasi ginen, baina azkenean zortzigarren postuan bukatu genuen liga; bigarrenen, seigarrenen; eta iaz, igoera", adierazi digu larrabetzuarrak

irribarretsu. Hiru elkarriketatuaren artean, Bilbao izan da igoera bizi izan zuen bakarra eta gainera, erabakigarria izan zen bertan. Izan ere, gola sartu zuen azken partidaren, Badajozen kontra eta horri esker Amorebieta Bigarren Mailan jokatzeko dabil aurtun.

Larrabetzuarraren esanetan, iaz urte arraroa izan zen. "Ligaxka, gero beste ligaxka bat eta azkenik, kanporaketak. Fisikoki oso sendo bukatu genuen den-

Gaizka Larrazabal, Loiu

Konfiantza berreskuratu nahian

Gaizka Larrazabal Goikoetxeak (1997) kontratua du Zaragoza taldearekin, baina aurtun Amorebieta klubean utzita jokatuko du. "Etxera etorri nahi nuen eta gainera, jokatzekeo premia nuen, nire maila berreskuratzeko. Beraz, Amorebietaren proposamena jaso nuenean, ez nuen bitan pentsatu. Amorebieta talde berezia da, lehenengo momentutik oso gustura ibili naiz, etxean

bezala", esan du loiuertarrak. Iñigo Vélez de Mendizabal entrenatzaileak eskuin hegalean, defentsan jokatzekeo fitxatu du, ezohiko lekua Gaizkarentzat. "Beti jokatu dut goiko aldean, baina iaz, Zaragozan hasi nintzen bertan jokatzeko. Pozik nago, apurka-apurka leku berrira egokitzen. Nire onurarako da, leku anitzetan jokatu ahal izateak abantaila baita".

Gaizkaren aita Aitor Larrazabal da, Athleticen jokalaria mitikoa; Aitor ere

Alvaro Peña Herrero (1991) ere ibili zen Athleticen gaztetan. Talde zuri-gorrian, Kopako txapelduna izan zen gazte mailan, 2010ean. Urte bi beranduago, debuta egin zuen talde nagusian, Bielsaren eskutik. "Eskerrak ematen dizkiot horregatik. Bielsa erabat desberdina da, entrenatzaileak ezohikoena, alegia: dena neurtzen zuen, ariketa oso gogorrak izaten ziren, lehia indibidual askori egiten genien aurre... Ordenagailua zeraman dena gainbegiratzeko eta zerbait txarto egiten bazenuen, ez dakit zelan, baina konturatu egiten zen (kar, kar)", esan du.

Álvaro Peña, Derio

Bielsaren mutila

Harrezkero, Lugo (2013-2015), Racing (2015-2017), Alcorcón (2017-2019), Albacete (2019-2020) eta Mirandes (2020-2021) ibilia da. "Bigarren mailan egonkortasuna lortzea zailagoa da: kontratuak laburragoak dira, lehia oso parekatua eta aldakorra da, hau da, edozein igo ala jaitxi daiteke, taldeek jokalaria gazteen aldeko apustuak egiten dituzte, gero etekin ekonomikoa ateratzeko... Ez dakit". Derioztarra oso gustura

egon zen Santandarren, bertan Bigarren Mailara igo ez arren. "Oso gogorra izan zen helburua lortu ez izana: hiru aukera izan genituen eta hiruretan egin genuen porrot. Oso tristea izan zen. Dena dela, Santanderren lagunak egin nituen eta oso hiri polita da". Peñak Alcorcón ere azpimarratu du, Madril aldean "mailarik onena" erakutsi baitzuen.

Derioko mutila aurtun heldu da Amorebietara eta oso pozik dabil talde

boraldia. Jakin bagenekien irabazteko premia genuela eta guri gol bat sartzea oso zaila izango zela. Uste genuen irabazteko aukera izango genuela eta horixe gertatu zen. Badakigu ez dela normala, talde txiki bat garela eta igoera zerbait historikoa dela. Baina talde ona dugu eta igoera merezi izan genuen, lan handia dago horren atzean. Igoerak koronabirusaren krisian harrapatu gintuen, baina herriak bat egin zuen gurekin, polita izan zen. Aurreko urteotan gehiago ibiltzen ginen herritik, partidak eta entrenamenduen ostean hemengo taldetaren zerbait hartzen genuelako, esate baterako; aurtan, aldiz, ez dugu iaz

bezala egiten. Pena da, baina ez dago gure esku".

Larrabetzuarrak ibilbidea osoa egin du Bizkaian, etxetik gertu. "Kanpora joateko aukeraren bat ere sortu zait, baina ez da oso erakargarria izan. Gustura nago bertan eta hemen gelditzea erabaki nuenean, betebeteen asmatu nuen: gaur egun non eta Bigarren Mailan nabil jokatzeko. Horri esker, Larrabetzun gelditzeko aukera izan du. "Beti bizi izan naiz Larrabetzun eta hor daukat familia, lagunak eta etxea. Urrian, herriak omenaldia egin zitzaigun kirolarioi eta oso polita izan zen."

defentsan aritzen zen eta harreman estua du semearekin. "Aitak partida guztiak ikusten ditu eta gomendioak eta adorea ematen dizkit, bai horixe! Konfiantza dauka niregan". Aitorren semea izan arren, Gaizkak Athleticetik kanpo egin zuen gaztetan ibilbidea: Danok Bat eta Zamudio (2016) taldeetan jokatu zuen; 2017an, azkenean, Athleticetik fitxatu zuen eta lau urte eman zituen klub zuri-gorrian: lehenengo biak, Bilbao Athleticen (2017-2019) eta hurrengoak, talde nagusian, Gaizka Garitano derioztarrarekin batera (2019-2020).

Gutxitan jokatzeko zuen eta horregatik Zaragozara joatea erabaki zuen, baina oso

urte kaskarra izan zen. "Iaz, Zaragozan gauzak ez ziren uste bezain ondo ateratu: hara eraman ninduen entrenatzailea laster kaleratu zuten; gutxi jokatu nuen; etxetik kanpo lehendabiziko aldiz; familia urrun zegoen; Zaragozan presio handia dago, taldea kaskar ibili zen... Urte gogorra izan zen".

Etorkizunari begira, loiztarra apurka-apurka dabil. "Gaur egun hemen nago, Amorebieta taldean, pozik, eta lan egiteko gogoarekin. Urte luzea izatea nahi dut, bertan oso eroso sentitzen naizelako: jokalaria lagunak gara, giro aparta dago taldean, eta gainera jokatzeko nabil."

bizkaitarrean. "Hainbat urte eman ditut kanpoan, futboleko jokatzeko, eta etxera etorri nahi nuen. Bestetik, klubak erroka polita proposatu zidan: herriko taldea da eta guztion artean gero eta handiago egin ahal dugu. Horrek hona etortzeko motibazioa eman zidan. Eta horregatik etorri nintzen". Horri esker, Peña herritik gertuago bizi da. "Gaur egun ez naiz Txorierrin bizi, Derion alokatzeko etxerik topatu ez nuelako. Dena dela, astero joaten naiz herrira: okela Imaz harategian erosten dut eta arraina, alboko arraindegian (kar, kar). Txorierriko institutuan ikasi nuen, derioztarra naiz eta harro nago".

GL: "Jaitsieraren arriskua aurrez aurre sentitzeak motibazio berezia eman behar dizu"

IB: "Gure harremana ona bada, zelaian nabaritu egiten da eta horrek puntuak ematen dizkizu"

ren ostean Alcorconen aurka jokatu genuen eta puntuak berdinean balio zuten. Berdin dio noren kontra jokatzeko duzun, guretzat guztiak dira antzekoak, garrantzitsuena da garaipen bila ibiltzea eta lan txukuna egitea.

Beheko postuetan zabiltzate denboraldia hasi zenetik, espero zena, neurri handi batean. Gogorra da jaitsiera postuetan egonda jokatzeko? Horrek presio berezirik ematen dizue?

GL: Tamalez, iaz, Zaragozan egoera antzeko bat bizi izan nuen. Aurtan, bagenekien beheko postuetan ibiliko ginela. Argi dago goiko postuetan jokatzeko erosoagoa dela, baina jaitsieraren arriskua aurrez aurre sentitzeak motibazio berezia eman behar dizu.

IB: Bigarren Mailako txapelketa oso luzea da, 42 jardunaldikoa, eta oso orekatua. Hau da, bolada ona harrapatzen baduzu eta hiruzpalau partida jarraian irabazten badituzu, goiko postuetan ibiliko zara; eta bolada txarra egokitzen denean, aldiz, beheko postuetan.

Entzuten den bezain gogorra eta lehiakorra da Bigarren Maila?

AP: Bai. Eta lehen esan dudan moduan, taldea da gure indarra. Eta zentzu horretan, beste talde batzuk baino hobeak gara, klubean giro ederra dagoelako. Batuta egon behar gara, ezin dugu ahaztu denboraldia luzea dela: orain beheko postuetan gaude, eta etorkizunean gora egin dezakegu. Gogor lan egiten eta maila ona erakusten jarraitzen badugu, zergatik ez! Partida asko ñabardura txikiengatik galdu ditugu; beraz, ñabardura txiki

horiekin kontuz ibiltzen bagara, emaitza hobeak lortu ahal ditugu. Kostatuko da, baina batera egiten badugu, helburua lortzeko gauza gara.

Denboraldiaren helburuaren haritik ez dizuet galdetu, baina tira, mailari eusten badiozue, poz-pozik ibiliko zarete, ezta?

GL: Zalantza barik

AP: Mailari eustea izugarrizko marka izango litzateke. Garaipen historiko bat ere ez litzateke izango, baina badakigu zaila izango dela: gure esku dago eta helburua lortzeko gauza gara. Anbizioa ez dugu galdu behar.

Taldeko giro aparta aipatu duzue. Ez da oso normala Bigarren Mailan, ezta?

AP: Jokalari guztiok euskaldunak gara. Horrek balio erantsia ematen dio taldeari, batez ere gauzak ondo ez dabiltzanean. Beste talde batzuetan gertatu zait hau: porrotak etortzen direnean, nor bere kabuz doa. Eta hori hemen ez da gertatzen.

Jokalari batzuk berriak dira Amorebieta taldean. Aldaketarik nabaritzen duzu iazko denboradiarekin konparatuta, Iker?

IB: Ez, futbol taldeetan beti gertatzen da hau: jokalaria batzuek alde egiten

AP: "Jokalariok euskaldunak gara. Horrek balio erantsia ematen dio taldeari, batez ere gauzak ondo ez dabiltzanean"

dute eta beste batzuk etortzen dira. Amorebietan jokalaria berri batzuk ditugu, baina giroa iaz bezain ona da. Iazko futbolari berriak hartzen ditugu eta guztion artean taldea ahalik eta ondoen osatzen saiatzen gara. Eta gure artean harreman ona badugu, hori zelaian nabaritu egiten da eta puntuak ematen dizkizu.

Urritxe futbol-zelaian gabilta berbetan. Hemen entrenamenduak egin dituzue, baina partidak, Lezaman, Urritxek Bigarren Mailan jokatzeko baldintzarik ez duelako. Zelan da etxetik kanpo jokatu behar izatea? Nolako eragina du horrek taldean?

AP: Egia esateko, zure zelaian ezin jokatzeko desabantaila da: ez duzu eza gutzen, baldintzak desberdinak dira... Dena dela, ezin dugu hori aitzakiatzat jo,

IB: "Tamalez, ezin da Zornotzan jokatu. Dena dela, Lezaman dugun giroa aparta da, gure zaletuak hara joaten direlako"

Lezaman jokatu behar dugu eta onartu behar da.

GL: Beste zereginik ez dugu, ez dago gure esku non jokatzen dugun erabakitzea. Lezama zelaia zoragarria da, berdegunea beti dago ondo, eta hori aprobetxatu behar dugu.

IB: Pena da herriarentzat eta batez ere tabernariarentzat. Izan ere, Sporting bezalako klub batek milaka zaletu ekartzen dizkizu. Tamalez, ezin da Zornotzan partidaren aurreko giroa bizi. Dena dela, Lezaman dugun giroa aparta da, gure zaletuak hara joaten dira eta armailetatik ematen diguten adorea nabaritzen dugu.

AP: Egoera honi buelta emateko, hau egin behar dugu: Bigarren Mailan hiruzpalau urte egon eta orduan, klubak goi-mailako kirol-instalazioak egin ahal izango du (kar, kar).

Maddalen Eiguren, Bizkaiko Zientzia eta Teknologia Parkea (Zamudio)

TALDEA **GURENA**
ASISTENTZI ETA EGOITZA-ZERBITZUAK

ZURE NEURRIRA

**BABESPEKO
APARTAMENTUAK**
600 euro
asistentzia sanitarioa (24 ordu)

**EGONALDIAK
EGOITZEAN**
egunean
gauean
asteburuetan

Unbe txiki bidea 9
LOIU 48180
(Urdaneta ikastetxearen aurrean)

944 530 049
www.gurena.com

“Buruko gaixotasunaren pandemia beti egon da”

URSULA TOMAS ALMAGRO | psikologoa

Osasun mentaleko profesionalek adierazita, pandemiak eta haren harira hartutako neurriek ondorio latzak ekarri dizkio biztanleriaren zati handi bati. Ursula Tomas psikologo sondikoztarrak 20 urteko esperientzia du umeekin zein helduekin. Neuropsikologoa ere bada, eta emozioez, estresaz eta antsietateaz gainera, neurogarapenaren nahasmenduak ere tratatzen ditu, hala nola autismoa, hiperaktibitatea eta dislexia.

t/a: Itxaso Marina Ondarroa

Zeintzuk dira ondorio emozional horiek?

Bizitza sozial zabala dugu Euskal Herrian eta bat-batean esan ziguten ezin ginela lagunekin eta senideekin elkartu, pertsonen artean distantzia handia utzi behar genuela eta ezin ginela leku batetik bestera askatasunez joan. Horrek, besteak beste, estresa eta antsietatea ekarri dizkie pertsona askori. Ondorio horiek agerian izan dira, adibidez, adinekoengan: asko bakarrik bizi dira eta, jubilatuen etxeak itxita, ez dute izan norekin hitz egin. Bakarrik egoteagatik hil dira asko. Bestalde, ikusi da gure osasun publikoa ez dagoela prest nerabeen buruko gaitzei aurre egiteko eta horregatik zabaldu da haientzako psikiatria-modulu berri bat Bilbon; baina, hala ere, ez da nahikoa izango. Suizidio-saioen tasa handitu da nerabeen artean eta psikologoek elkarrekin eskatzen dabil gai horren gainean gehiago hitz egiteko, kasuak errazago antzemateko eta laguntza eman ahal izateko. Kontuan hartu behar da nerabezaroan oso inportantea dela lagunekin egotea, eta haientzat gogorra izan da etxean gelditu behar izatea.

Gazteen jarrera asko kritikatu da.

Bi motatako pertsonak daude: alde batetik, gaixotasuna hurbil-hurbiletik bizi izan dutenak –senideren bat hil izana ere izan daiteke– eta oraindik beldurrarekin dabilzanak, eta bestetik, urtebete bat gal-

du dutela uste dutenak. Azken horiek une honetan daude: orain galdutako denbora berreskuratu eta disfrutatu behar dut. Gainera, bihar zer gertatuko den oso argi ez dagoenez, aprobetxatu behar da. Asko hitz egin da gazteen botilioiei buruz, baina botilioak beti izan dira. Gauza da, haien lokalak eta diskotekak itxita, aisialdia beste modu batean ematen saiatu direla, eta beharbada esku artetik joan zaie.

Umeek jaso dute kalterik handiena?

Umeak oso kutsakorrak zirela esan zen, parkeak itxi, eskolan maskara jantzi behar, burbuilak... eta orain bueltaka gabiltza umeen txertoarekin. Bitartean, helduok gure bizitza soziala “berreskuratzen” hasi gara eta gure erabakien ondorioak haiek ere pairatuko dituzte: gurasoak kutsatzen badira, umeak ere konfinatu beharko dira eta, era berean, euren ikasgelako beste ume batzuk. Beste aldetik, parkera joan eta beste ume batzuekin jolasteko ohitura dutenek txarto pasatu dute, baina kalera gutxiago ateratzen direnak eta eskolan zailtasunak dituztenak emozionalki askoz hobeto egon dira etxean, ez dutelako eskolako presiorik izan. Hala ere, iazko irailean itzuli behar izan zuten eskolara eta, hainbat kontu berreskuratu behar denez, presioa askoz handiagoa da. Batzuk oso txarto pasatzen ari dira.

Informazioa helarazteko modua ere ez da oso lagungarria izan.

Ez, ez dute batere ondo kudeatu eta beldurtuta ibili gara: ez atera etxetik, ez

“Agerian utzi da osasun publikoa ez dagoela prest nerabeen buruko gaitzei aurre egiteko”

ukitu hori, ez kendu maskara, kutsatu ahal zarelako eta ondorioz familia osoa ere bai, txertoak eta bere ondorioak... Helduok beldur izan gara eta umeek horren ondorioak jasan dituzte; pentsatu behar dugu, esaterako, nola kontatu diegun birusa zer den. Batzuk beldur dira oraindik eta ez dute inoiz maskara kentzen. Nolanahi ere, umeek helduok baino hobeto eraman dute orokorrean, egoeretara moldatzen eta ohitzen direlako; beste gauza da, jakina, umeak dibertsitate funtzionala badu, zailtasunak beste batzuk dira eta.

Nolako eragina egon da aurretik buruko gaixotasuna zutenengan?

Egoerak okerrera egin du osasun mentalean. Izan ere, tratamendu batzuk eta terapiak bertan behera gelditu ziren, eta gero, terapiak online egiten hasi zirenean, gaixo batzuei ez zitzaion era hori gustatu.

*“Edozein egoerari
aurre egiteko,
komenigarria da
momentuan bizitzea
eta ez etorkizunean”*

Ez da egon behar zen moduko jarraipenik eta batzuek tratamendua utzi dute, edo behar ez zutena hartu dute.

Nola egin diezaiokegu aurre egoerari?

Edozein egoeratan jarraitu beharrek hurrengo arau honi jarraituta: momentuan bizi, eta ez etorkizunean; orain hemen nago eta oraingoa egingo dut, eta bihar ikusiko dugu bihar zer gertatuko

den. Era berean, mentalitate hau izan behar dugu: lagunekin egotea, umeekeuren urtebetetzea ospatzea, senideekin elkartu eta bazkaria edo afaria egitea... horiek guztiak beharrezkoak dira, ez dugu hori ukatuko, baina burua erabilita egin ditzagun; hau da, maskara jantzita, eskuak sarri garbituz, pertsonen artean tarte utziz eta indarrean dauden osasun-neurriei eutsiz. Pandemia hau guztioi dagokigu eta indarrak batuz gero errazagoa izango da egoera honetatik ateratzea.

Zein egoeratan aterako gara osasun-larrialdi honetatik?

Agintariek ez dute argi hitz egiten eta badirudi hau ez dela inoiz bukatuko; hortaz, nekatuta gaude, eta normala da. Pandemiakagerian utzidu herritarbatzuen alde ona, baina beste herritar batzuen

alde txarra ere bai. Konfinamenduak ekarri zigun auzokideengana hurbiltzeko aukera, eta batzuek hori baliatu dute pertsona zabalagoak izateko; beste batzuek, berriz, “normaltasuna” berreskuratu dugun heinean, utzi diote auzokideekin harremanetan egoteari eta euren aurreko errutina berriro hartu dute. Berekoieriaz jokatzeko dutenak ere badaude, ondorioetan pentsatu barik. Komunikabideek horien berri eman dute eta pentsa liteke asko direla, baina, zorionez, gutxi dira.

Buruko gaixotasuna hurrengo pandemia izango dela diote.

Buruko gaixotasunaren pandemia beti egon da. Haginetako mina dugunean, dentistarenera joaten gara arazo barik, baina buruko gaitza edo sentimenduei lotutako arazoa dugunean, kostatzen egiten zaigu psikiatrarengana edo psikologoarengana jotzea eta askotan azken momentura arte itxaroten dugu. Bestalde, pandemia hasi zenetik entzuten gabiltza oso inportantea dela burua zaintzea; hala ere, errealitatea hau da: osasun publikoan ez dago behar beste profesionalik eta jende askok ezin du osasun pribatuaren zerbitzua ordaindu. Psikologoek elkargoak luze darama eskatzen anbulatorioetan gutxienez psikologo bat egotea, zeren familia medikuarengana jotzen duten gaixoen portzentaje handi batek laguntza psikologikoa behar baitu. Egoera horretan, familiako medikuak bi aukera ditu: berak errezetatu zer hartu, “intrusismotzat” har daitekeena, ala gaixoa osasun mentalera zuzendu, luze jo dezakeena.

Zein da txertoa?

Estigma kentzea beharrezkoa da, eta, esan moduan, osasun sarean psikologo gehiago egotea. Era berean, psikologo bat egon beharko litzateke ikastetxe guztietan, eta hura hezkuntzan ez ezik klinikan ere trebatuta egon. Horrela, irakasleei jarraibideak emateaz gainera, lehenago antzeman litezke gazteen arazoak.

Txinbo kalea, 9
48170 ZAMUDIO
94 452 26 75

CAFE-BAR
BIDE-GORRI

Askotanko pintxoak - Plater konbinatuak
8:00etatik irekia
WIFI gunea

Carrefour
express

ORDUTEGIA
Astelehenetik ostiralera arte
9:00-14:30 / 17:00-20:30
Larunbatean
9:00-14:30

Pago kalea, 5
48170 ZAMUDIO

ama
taberna

Leizaola plaza, 7 - behea (ZAMUDIO)
94 655 93 69

Ondasun eta zerbitzuen balioa

Txorierriko barne-produktu gordina

t: Jose Luis Barrenetxea / iturria: Eustat, INE

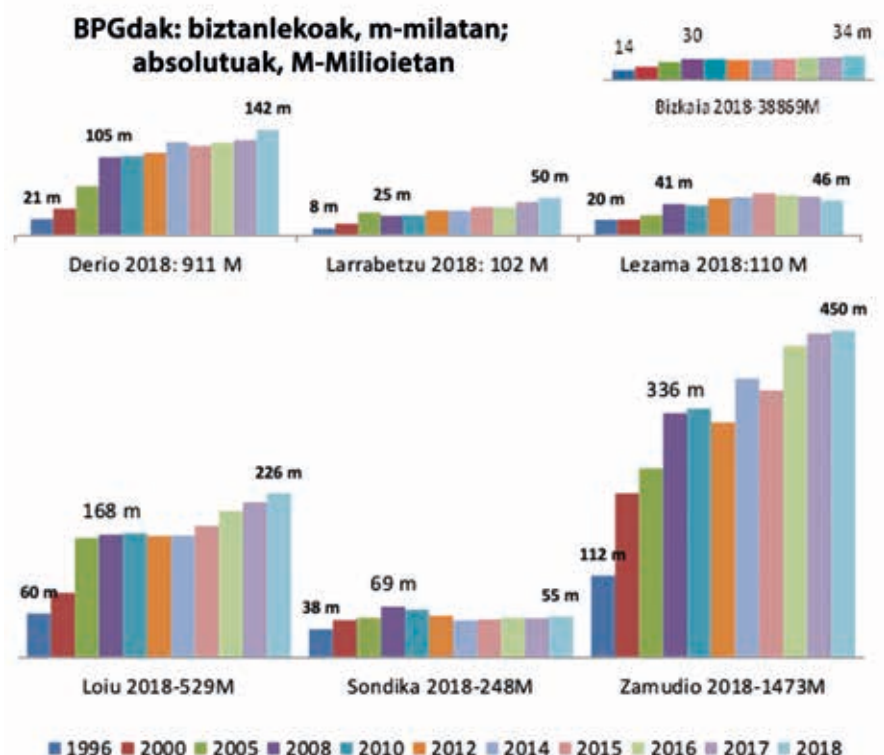
Barne-produktu gordinaren (BPGd) asmatzailerik ezagunena Simon Kuznets ekonomialaria (1971eko Nobel saria) dugu, XIX. mendeko 30eko hamarkadan Estatu Batuetarako finantza-kontuak osatzen zebilela. Ereku geografiko bateko herritarrek sortzen duten aberastasunaren balioa adierazten du, merkatuaren prezioetan eta urtebeteko epean. Beheko sei grafikoetan azaltzen da Txorierriko herrien BPGdaren bilakaera, 1996an hasita eta 11 urtean; ondoko orrialdean, beheko aldean dagoen grafikoan, Euskal Autonomia Erkidegoko BPGdari 100 indizea egokituta, Txorierriko herrien eta Bizkaiko eskualdeen kopuru-mailak alderatzen dira; eta ondoko orrialdean, eskuman dauden grafikoetan agertzen da Txorierriko herriek 2000tik 2018ra izan duten bilakaera.

BPGdaren erabilerak onarpen zabala du, baina, orokorra denez, ez ditu gizarteko barne-desorekak azaleratzen. Hori dela eta, zenbait erakunde beste tresna batzuk proposatzen dabiltza ongizatea neurtzeko: OCDEk, bizitza hoberako indizea; Butan herriak, nazio-zoriontasun gordina; eta Nazio Batuek, gizatasunaren garapenaren indizea. 1968an Robert Kennedyk, Estatu Batuetako presidentetzarako kanpaina zegoela hil zutenak, esan zuen moduan, "BPGdak dena neurtzen du, bizitza merezi duela adierazten duten gauzak izan ezik". Hiru bide daude BPGda kalkulatzeko, emaitza berdina ematen dutenak: gastua, produkzioa eta errenta. Goiko taulan, gastuan oinarritutako BPGdaren edukia dago.

Ondoko grafikoetan jaso da azken 18 urteetan Txorierriko herriek izan duten pisu ekonomikoaren bilakaera. Ikusi daitekenez, Bizkaia hazkunde apalagoa izan du, baina Txorierriko herri batzuek, batez ere Deriok, Larrabetzuk, Loiu eta Zamudiok, goranzko joera bizia izan dute. Biztanleko BPGdaren zifrak zutabeen gainean jarrita daude milatan

Gastuari lotutako BPGda/eskariaren alorretik. Osagaiak eta hauen ehuneko pisua, EAEko 2018urteko datuetan oinarrituta

Etxeetako kontsumo-gastua % 62	Herri Administrazioen kontsumo-gastua % 16	Kapital Eraketa Gordinaren gastu finkoa % 24	Ondasun eta zerbitzuen esportazioak (X) ken inportazioak (M) Saldoa X - M = - % 2
ETXEETAKO GASTUA -Ondasun eta zerbitzuetan -Etxebizitza alokairu-kostu moduan sartuta -Etxeko soldatapeko lana	EREMU PUBLIKOA -Ondasun- eta zerbitzu-gastuak -Langileen gastuak	INBERTSIOAK -Enpresa-inbertsioa -Etxebizitza berria erostea -Inbertsio publikoa	X-M: X-Atzerrikoei saldutakoa ken M-Atzerrikoei erositakoa

(m), eta kopuru absolutuak milioietan (M), eta ardatz horizontalean. Biztanleko BPGdrik altuena duten Autonomia Erkidegoko udalerri artean, Txorierriko hiru herri daude: lehena Zamudio da industria- eta zerbitzu-adarretan oinarrituta; bosgarrena, Loiu, aireportua dela eta, eta hamargarrena, Derio, jarduera profesional eta teknologikoetan oinarrituta.

Euskal Autonomia Erkidegoari 100 indizea egokituta, Txorierriko herrien eta Bizkaiko eskualdeen pisu ekonomikoa

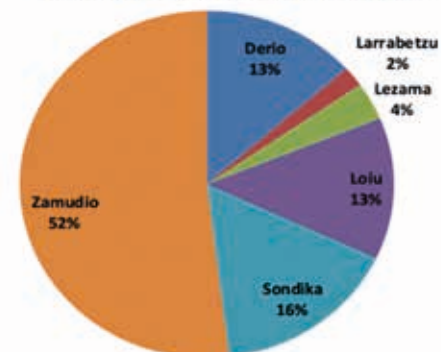
Beheko grafikoak egiten duen alderaketan bi alderdi hartu behar dira kontuan: alde batetik, toki konkretu bateko jarduera ekonomikoaren pisua; eta bestetik, toki bereko biztanleriaren pisua. Herri bateko biztanleriaren pisua txikia bada eta jarduera ekonomikoa esanguratsua bada, indize altua izango du emaitza, nahiz eta bere pisu ekonomiko osoa beste herri batzuen baino txikiagoa izan. Zamudio da Bizkaiko indizearik handiena duena, 1279, eta lehenengo postuetan dauden beste herri batzuk hauek dira (2018an): Zierbena, 801; Ajangiz, 646; Loiu, 641; Derio, 402; Mallabia, 392; Izurtza, 386; eta Etxebarria, 380. Bizkaiko eskualdeetako

BPGdaren balio absolutuak, bestalde, hurrengo hauek dira: Bilbo Handia (Txorierri barne), 29851 M; Durangaldea, 4156 M; Txorierri, 3373 M; Plentzia-Mungia, 1479 M; Gernika-Bermeo, 1264 M; Arratia-Nerbioi, 814 M; Markina-Ondarroa, 718 M; eta Enkarterri, 587 M.

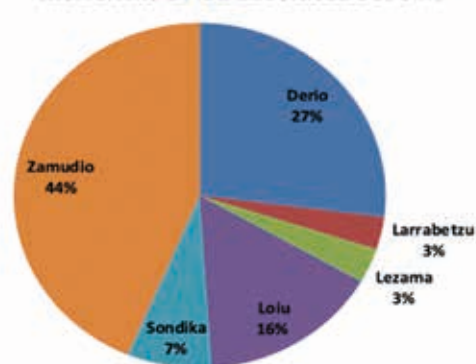
Txorierri 2000tik 2018ra

Alboko grafikoetan 2000. eta 2018. urteen arteko alderaketa azaltzen da, uneko prezioak kontuan hartuta. Grafikoetako izenburuko zifra absolutuak erakusten dutenez, ia hiru aldiz biderkatu da Txorierriko BPGdaren balioa urte-tarte horretan; hala ere, Hego Euskal Herriko lau lurraldeetako balio globala ez da bi aldiz ere biderkatu (51966Mtik, 92076Mra INEko kalkuluan). Hurrengoak izan dira herri bakoitzeko BPGdaren igoera absolutuak 2000tik 2018ra: Derio, 166tik 911 Milioira; Larrabetzu, 23tik 102ra; Lezama, 44tik 110era; Loiu, 163tik 529ra; Sondika, 199tik 248ra; eta Zamudio, 642tik 1473ra. Zifra horiei eta bi grafikoetako ehunekoen bilakaerari erreparatuta, begi bistakoak dira Zamudioren nagusitasuna, herri batzuen goranzko joera argia, eta aireportua tokiz aldatu izana dela-eta Loiu eta Sondikako pisu ekonomikoaren aldaketa.

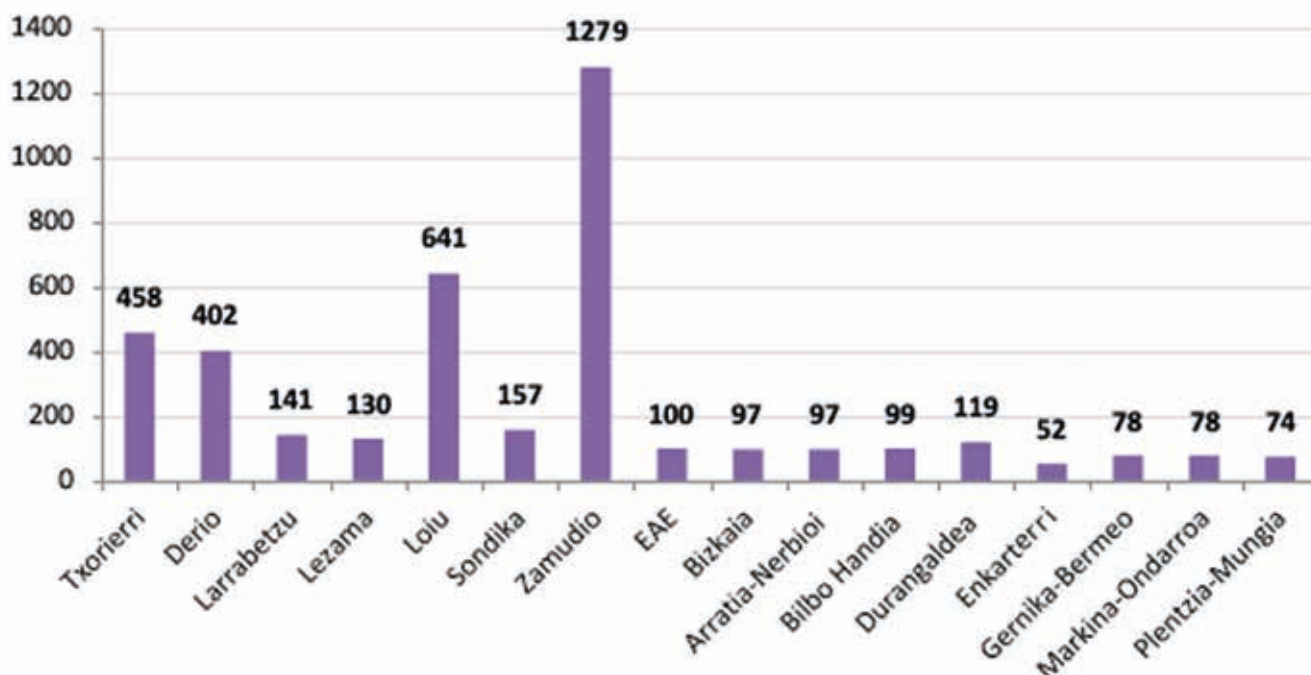
BPGdren pisu erlatiboak 2000 urtean. Txorierriko BPG absolutua 1237 M

BPGdren pisu erlatiboak 2018 urtean. Txorierriko BPG absolutua 3373 M

BPGda EAE= 100 izanda, biztanleko indizeak 2018. urtean

t: Itxaso Marina

Joana Otero da Liherren eta Haizearen ama eta oso eskertuta eta hunkituta azaldu da zamudioztarrek eta gainerako herritarrek erakutsitako laguntzarekin. "Oso babestuta sentitzen gara, eta poz-pozik. Hitzaldi bat egon zen goizean, jendeak proiektua zuzenean ezagutu dezan, baita gu ere", azaldu digu. "Arratsaldean, momentu batean hurbildu ginen azokara, musika eta zalaparta handia dagoen lekuetan ezin baikara egon, eta ederra izan zen ikustea nola umeak Liherrengana eta Haizearengana hurbiltzen ziren. Umeak Puppyrengana ere hurbildu ziren eta jakin izan zuten hor zergatik zegoen eta bere eginkizuna zein izango den". Izan ere, zapatuan lehen aldiz izan zuten zuzeneko harremana auzokideekin. "Korapilatsua da herrian bizitza arrunta egitea: parkera joan, paseoan ibili... Hortaz, azoka herritarrek gu ikusteko modua ere izan zen".

Dirua batzea izan zen azokaren helburu nagusia, eta, horrela, Puppy hezteak sortuko dituen gastuak ordaintzen lagundu. Azokan, salgai ipini ziren zamudioztarrek emandako arropa eta objektuak. "Oso hunkigarria da jendea ahal den moduan laguntzen dabilelako. Gainera, azoka antolatzen ahalegindu dira, saltoki batean egon dira, hainbat ordutan eta hotza egonda... Eta musutruk egin dute. Oso-oso hunkituta gaude, benetan". Bestalde, Bizi Zamudio elkartearen barruan dauden establezimenduetan itsulapikoak ipiniko dira dirua batzen jarraitzeko, eta azokan saldu ez ziren produktuak Wallapopen jarri dira salgai Puppy egitasmoaren gunean.

Otero azaldu moduan, Puppy hezteko prozesuak urtebete irauten du eta 18.322 euro balio du. Maiatzaren amaieran Puppy proiektua ipini zuten martxan eta dagoeneko lortu dute ia diru-kopuru osoa biltzea. "2.500 euro

*"Txakurra oso
motibagarria izango
da alabarentzat,
eta segurtasuna
ekarriko dio semeari"*

"Oso babestuta sentitz

Puppy labrador arrazako lau hilabeteko txakur emea da. Apur bat handiagoa denean, txakurtxoak hezten hasiko dira Liher eta Haizea Zamudioko anai-arreben laguntza-txakurra bihurtu dadin. Umeek autismoaren espektroko nahasmendua dute eta Puppyk lagunduko die etxean zein kalean moldatzen. Zamudioko Udalak eta Bizi Zamudio elkarteak antolatuta, urrian azoka solidarioa egin zen, dirua batu eta txakurra hezteari lotutako gastuak ordaintzen laguntzeko.

baino gutxiago falta zaizkigu", esan digu erabat hunkituta. "Beldurrak jota ibili ginen hasieran, pentsatzen genuelako denbora luze emango genuela dirua batzeko; lasai egoteko esan ziguten, hiru urteko epea genuela... eta begira zein denbora gutxian lortu dena... Hori herritarren eskuzabaltasunagatik izan da". Oterok eskerrak eman nahi dizkie hainbat pertsonari. "Zamudioko Udalari eta Bizi Zamudio elkarteari, Caixari, Desing Labeli, Ursula psikologoari, 3.000 euro eman digun herriko emakumeari eta, jakina, hilean euro bat eman diguten herritarrei, guretzat ekarpen guztiak direlako balio handikoak eta bakoitzak ahal izan duen moduan lagundu digulako. Baten bat ahazten badut, barka nazala".

Puppy Erandion dago, Ischadia Gizar-te Ekintzaren hezitzailearekin. "Noizean behin joaten gara txakurtxoak ikustera,

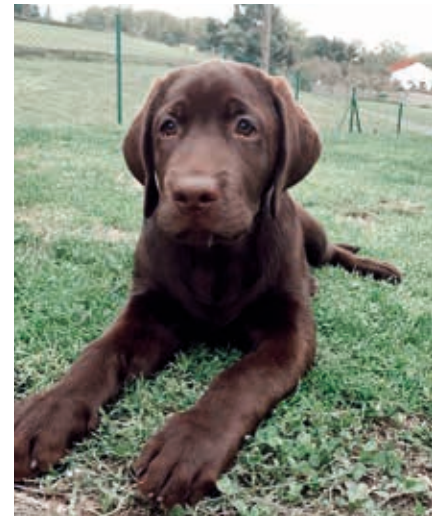
umeak berarengana eta Puppy umeengana molda daitezten. Haizeak izugarri maite ditu animaliak eta oso ondo joan zen elkar ikusi zuten lehen aldian; Liherrekin, berriz, korapilatsuagoa izan zen, baina pixkanaka-pixkanaka dabil Puppyrengana ohitzen. Txakurra oso motibagarria izango da alabarentzat, kalera atera eta gauzak egiteko, eta semeari segurtasuna eta lasaitasuna ekarriko dio: behar duen arloan lagunduko dio bakoitzari".

Puppyk lau hilabete ditu eta oraindik gaztetxoak da trebatzen hasteko. "Aurreago hasiko dira hezten. Txikia den arren, elkarteak erabaki du txakurtxoak hartzea, zeren Liherrekin eta Haizearekin egoteko egokia dela uste baitute eta ez dakitelako bere ezaugarriak dituen beste txakur bat noiz topatuko duten. Esan digute etxera urtebete eta erdiaren buruan eraman

en gara, eta poz-pozik”

Puppy, Liher eta
Haizearekin

*“Oso hunkigarria da
jendea ahal
den moduan
laguntzen
dabilelako”*

ahalko dugula: berarekin lan zorrotza eta etengabekoa egin behar dute, harik eta bere eginkizuna ondo egingo duela erabat ziur egon arte”.

Guztien txakurra

Oteroren esanetan, Puppy herritar guztien txakurra ere izango da eta, hori dela eta, haiekin partekatuko dute bere lanaren emaitza. “Interesgarria iruditzen zaigu jendeak jakitea laguntza-txakurrek nola lan egiten duten. Gainera, gerta daiteke, edozein arrazoi tartean, etorkizunean beste herritarren batek ere halako txakur bat behar izatea. Era berean, inportantea da jakitea laguntza-txakurra duten pertsonekin nola jokatu behar dugun”. Liherri eta Haizeari onura handiak ekarriko dizkie. “Umeak ez dira

*“Interesgarria iruditzen
zaigu jendeak jakitea
laguntza-txakurrek
nola lan
egiten duten”*

kaleko arriskuez ohartzen eta, gainera, zarata eta argiak direla-eta krisiak izan ohi dituzte kalean: haietako batek atakea badu, handik gutxira besteak ere izaten du, elkarri kutsatzen diotelako. Halako egoeretan, nik umeetako bat zaintzen dudana bitartean, txakurra beste zaindu ahalko luke, eta mina har dezala ekidin. Edo haietako bat korrika irteten bada, bere atzetik joan. Era berean, txakurra lagundu ahal die eskailerak eta zintarriak jaisten ikasten, kalea zebra-pasaguneetatik gurutzatzen... Ondorioz, umeak pixkanaka-pixkanaka ikasiz joango dira noiz eta non gelditu behar diren, nondik pasatu...”.

Lekuetara joatea ere korapilatsua da Liherrentzat eta Haizearentzat eta txakurra horretan ere lagunduko lieke.

“Esaterako, medikuarenera joateko. Izan ere, haietako batek medikuarekin hitzordua badu, bestea ere eraman behar dut kontsultara eta txakurra lagunduko lioke bertan lasaia egoten, medikuak bere arreba edo bere neba artatzen duen bitartean”. Bestalde, lo egiteko orduan ere mesedegarria izango litzateke umeek laguntza-txakurra hurbil izatea. “Ezin dute atsedenik hartu eta lo egiteko orduan pertsona batekin egon behar dute denbora osoan. Lasaitzeaz gainera, txakurra konfiantza emango lieke, apur bat bakarrik egon ahal izateko. Nire ustez, laguntza-txakurrari esker, seme-alabek lortuko lukete pixka bat autonomoagoa izatea eta pentsatzen dut hori inportantea dela, askatasun apur bat eta segurtasuna behar dutelako”.

Edozein langilek moduan, laguntza-txakurrek ere hartzen dute erretiroa. Oterok argi du Puppy beti izango dela familiaren parte. “Puppy gelditzeko etorriko da: bere eginkizuna betetzeko moduan ez dagoenean ere gurekin izango da. Hori argi baino argiago dugu”. Espero dugu Liher, Haizea eta Puppy Zamudioko eta Txorierriko kaleetan laster ikustea.

Etixerik gabeko pertsonak daude Euskadin

t: Ane Piriz

Egoitza-inklusioaren eta etxerik gabeko pertsonen aldeko plataforma da besteBi, eta manifestazioa eta ekintza egiten ditu urtero Bilbon. Aurreko urteetan moduan, Emaus Gizarte Fundazioko PAI Bitartean zerbitzuko kideok bat egin dugu ekitaldiekin. Plataformak jakinarazitako datuen arabera, Euskadin etxerik gabeko

2.797 pertsona zeuden 2020. urtean. Datu kezagarria da hori, zeren lau urte lehenago, 2016. urtean, 2.009 lagun ziren. Dirudienek, etxea galtzen duten pertsonen kopurua gero eta handiagoa da gure inguruan eta horregatik egiten dira urtero manifestazioa eta elkarretaratzea Bilbon. Ekintza horiek, gainera, Estatuan, urrian, etxerik gabeko pertsonen alde egin ohi den kanpainaren harira antolatzen

Urte bat bete dugu

Emaus Gizarte Fundazioko PAI Bitarteaneko eguneko zerbitzuak urte bat beteko du azaroaren 30ean. Urte honetan, hainbat ekintzatan hartu dugu parte eta saiatu gara udalerriri gure onena eskaintzen. Lerro hauetatik eskerrak eman nahi dizkiegu derioztarrei, oso ondo hartu gaituztelako. Halaber, gure esker ona adierazi nahi diegu egoitzara gure lana ezagutzera eta zerbitzu babestera hurbildu direnei ere bai. Mila esker!

dira. Elkarrekin, gizarte-zerbitzuek eta herritarrek bat egiten dute arazoa ikusgai egiteko eta pertsona horien eskubideak aldarrikatzeko: etxebizitza duina, osasuna, lana, diru-sarrerak bermatzeko errenta eta gizarte-zerbitzuak.

Ekintzetan parte hartzeaz gainera, mural bat egiten lagundu genuen PAI Bitarteaneko kideok. Euren egoera hobetu ahal izateko, pertsona horiek irteerarik gabeko labirinto bati egin behar diote aurre, eta muralean haien egoera islatu zen.

Datuek adierazten dutenez, etxerik gabeko pertsonen kopurua handitu egin da azken urte hauetan eta, era berean, hainbat baliabidetan eta gizarte-zerbitzutan artatutako lagunen kopuruak ere egin du gora. PAI Bitartean zerbitzuari dagokionez, 50 plaza aktibo ditugu gaur egun. Gizartetik kanpo dauden pertsonak dira eta ahaleginetan dabilta egoera horretatik ateratzeko. Bestalde, 300 pertsonari baino gehiagori eskaini diegu arreta 2000. urtetik hona. Gure lanaren bidez saiatu egiten gara mundu justuagoa eta duinagoa sortzen gure zerbitzuetara jotzen duten pertsona guztientzat.

BASALBEITIKO TXAKOLINA

Bizkaiko Txakolina
Denominación de origen

Goitioltza auzoa, 37
(LEZAMA)
94 455 61 46

RPS 184/00

OPTIKA IKUSLAN

Arbolantxa kalea, 5, behea
ZAMUDIO
Tel.: 94 452 28 18

GORBEIA MERTZERIA

Gorbeia kalea, 7
ZAMUDIO
94 655 90 08

Azeri-buztana

Leku fresko eta ilunak gustatzen zaizkio, erreketatik gertu; hala ere, toki sikuagoetan ere topatu daitezke, esaterako, bide-ertzetan. Oso inportantea da ziur egotea hartu dugun landarea egokia dela, barietate bat toxikoa delako. Zalantzarik badugu, ez dugu ez bildu, ez hartu behar. Hiru mota daude:

–Palustrea: toxikoa da eta ez dugu hartu behar. Punta diferentea da eta perretxiko-itxura duen burua du.

–Soroa: erabilera sendagarria du.

–Handia: bere osagaiak hain kontzentratuak ez diren arren, erabilera sendagarria ere badu. Eratzun beltzak ditu zurtoinean, eta ohikoa da gure zonaldeetan.

Noiz batu / loraldia

Azeri-buztanak ez du lorerik eta, iratzeek bezala, esporen bidez ugaltzen da. Udaberrian batzen da, eta udazkenean landarea sikatzen hasten da.

Ezaugarri sendagarriak

Diuretikoa da, arazgarria, hanturaren kontrakoa, hemostatikoa eta orbaintzailea.

Mineral asko ditu, haien artean silize-kantitate handia, hezurretarako eta ten-doietarako oso inportantea dena. Hezur-arazoetarako edo gihar-minak ekiditeko, landarearen infusioak hartu daitezke (gehienez hilabete bat jarraian). Oso eraginkorra da sudurreko edo zaurietako odol-galera eteteko.

Erabilera diuretikoa eta odol-galerak eteteko. Egosketa

Diuretikoko moduan erabili nahi badugu, ordu erdian 50 gramo belar egosi behar dugu; eta odol-galerak eteteko bada, 100 gramo. Iragazi behar dugu erabili baino lehen. Jatordu nagusien aurretik hartu behar dugu diuretikoko moduan; eta odol-galerak eteteko, konpresak ipiniko ditugu zaurien gainean.

Sukaldean

Landarea garbituta eta ondo sikatuta, hauts bihurtu arte ehotzen bada, urte erdia baino gehiago irauten du pote hermetiko batean. Entsaladetan eta puretan, esaterako, gatzaren ordez erabili dezakegu eta, horrela mineralak ere hartu.

Landareak batzeko aholkuak

Orokorrean: hartu ondo ezagutzen duzuna; hartu neurritz eta soilik lekuan asko badaude; ez eraman dena, utzi beti zerbait; hartu bakarrik erabiliko duzun landarearen zatia; ez atera sustraitik, moztu ondo hazten jarrai daitezke; ez moztu loreen % 20 baino gehiago, zuhaitzak edo zuhaixkak badira; hartu bakarrik erabiliko duzuna, geroago itzuli ahal zara, edo beste leku batzuetara joan; ez jaso gune babestuetan edo parke naturaletan.

Non: larreetan eta autorik pasatzen ez den bide-ertzetan; goldatu gabeko basoetan; toxikorik erabiltzen ez den ortuetan eta lorategietan; INOIZ EZ areketan, fumigatutako landetan eta ibaiertz kutsatuetan.

Noiz: goizean, ihintza sikatu ondoren; hartu hostoak erabiliko ditugun egunean bertan; hartu loreak goizean eta sustraiak arratsaldean; landareak gorde edo sikatzeko, hobe da ilbehera denean jasotzea.

Materialak: eskularruak, artaziak, paperezko oihalezko poltsa, zumezko saskiak...

Gatzaren ordezkoa: gatza, asuna eta azeri-buztana (kantitate berdinak): landareak ondo sikatuta, ehogailuan txikituko ditugu, hauts bihurtzen diren arte. Gatzarekin nahastuko dugu, eta potean sartu.

Bitxikeriak

Azeri-buztan guztiak antzinako landareak dira, eta arraro samarrak. Gaur egungoak Triasikoko landareen ondorengoak dira; horiek dinosauroekin bizi ziren eta zenbait metro neurtu ahal zituzten.

ERREKA **ONDO**
JAT **ETXEA**

Eguneko menua, asteburuko menu berezia, karta, enpresen bazkariak, jaunartzeak, familien bazkariak

Arteaga, 80
Zamudio 48170 (Bizkaia)
Tfnoa: 94 452 14 19
Faxa: 94 452 26 29

RADIO TAXI FEMADE *Zure taxi, Teorierikoa*

Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Lolu

24h **94 480 09 09**

ERRESERBAK:
www.taxisaseropuertobilbao.com

DESCARGA APP-A

TAXI FEMADE

Euskara ikasteak garuna aldatzen du

a: www.static.turbosquid.com

Esaera zaharrak dioenez, jakiteak ez du ogirik jaten; hala ere, ezagutzari burmuinean lekua egiteak haren egitura zein funtzionaltasuna alda ditzake. Basque Center on Cognition, Brain and Language (BCBL) zentroak ikerlan bat ipini du martxan, euskara bigarren hizkuntza moduan ikasteak neurona-sareetan duen eragina aztertzeko eta beste zientzia-arloetara estrapolatu litezkeen ondorioak ateratzeko, esaterako, pertsona batek garun-lesioen aurrean izango lukeen bilakaera aurreikusteko lagun-garriak liratekeen biomarkatzaileak identifikatzea.

Egitasmoan A2 mailako ikasleek hartuko dute parte. Boluntarioek hainbat proba egingo dituzte eta horietan euren funtzio kognitiboak aztertuko dira, hala nola memoria eta arreta. Horretarako, zenbait tresna erabiliko dira eta haien artean egongo dira erresonantzia magnetikoa, magnetoentzefalografia eta jokabidean oinarritutako teknikak. Probak ikasturtearen hasieran eta amaieran egingo dira, epe horretan hizkuntza ikastearen ondorioz gertatutako aldaketak neurtzeko. Proiektuan parte hartu ahal izateko, gutxienez eskola-saioen % 80ra joateko konpromisoa hartu behar da, eta 18 urtetik 50 urtera bitarteko ikaslea izan. AEK-k babestutako egitasmoa da. Ikerlana azaroan hasi, eta datorren urteko uztailan amaituko da. Zientzia eta Teknologia Ministerioak babestutako egitasmoa da.

Ileana Quiñones BCBLko Ikerbasque ikerlaria da. Bere esanetan, "badakigu bigarren hizkuntza bat ikasteak burmuinean aldaketak egiten dituela, eta horren arrazoia da haren neuroplastikotasuna; hau da, garunaren

gaitasuna, ingurune-erlaketetara egokitzeko eta bere egitura zein funtzionaltasuna moldatzeko. Zergatik da berezia ikerketa hau? Lehen aldiz aztertuko dugulako pertsona bat denbora luzean, ikasketak berarengan eragindako bilakaera neurtzeko".

Ikerlana azaroan hasi, eta datorren urteko uztailan amaituko da. Zientzia eta Teknologia Ministerioaren babes du.

Hizkuntzatik haratago

Nolanahi ere, ikerlana hizkuntzatik haratago doa eta ahaleginduko da burmuinaren bilakaera aurreikusten lagunduko duten markatzaileak identifikatzen. Ezagutza hori beste eremu batzuetara zabalduko da, lesio neurologikoen esparrura, kasurako. "Ingurune faktoreak (hizkuntza bat ikastea, adibidez) edota patologiak (gaixotasun neurodegeneratiboak edota lesioen bat) direla eta, garunak aldaketetara egokitu behar du. Pertsona batzuek beste batzuek baino errazago ikasten dituzte hizkuntzak, eta, era berean, bilakaera ezberdinak ditugu gaitz beraren aurrean. Ikerketaren bidez hau aztertu nahi dugu: ea hizkuntzak ikasten ditugunean garunean sortzen diren

aldaketek sor dezaketen beste egoera batzuetan erabil litekeen ezagutza, esate baterako, lesioen kasuan".

BCBLk eta Minbiziaren Aurkako Espainiako Elkarrekin elkarlanean egindako proiektu handiago baten baitan dago ikerlana. Helburua da maila baxuko glioma duten gaixoak tratatzeko erabiltzen diren kirurgia-teknikak optimizatzea. Tumore horiek gaitasun kognitibo eragiten diete, eta garaiz tratatu ezean, gaizto bilaka daitezke. Egitasmoa ikasketa automatikoan edo *machine learning* izeneko tresnan oinarritzen da. Xedeak dira ebakuntzen emaitza aurreikusi ahal izatea, ebakuntzen eraginkortasuna handitzeko protokoloa sortzea eta garunaren plastikotasuna hobeto ezagutzeko probak garatzea. Euskara ikasteari lotutako ikerlana garuneko plastikotasuna ikertzeko proben baitan dago, esna dagoen gaixoarentzako kirurgia-proiektuaren harira.

BCBL da diziplinarteko nazioarteko ikerketa-zentroa eta Donostian dago. Eusko Jaurlaritzak bultzatuta, kognizioa, burmuina eta hizkuntza ikertzen ditu. Bere bazkideen artean daude Ikerbasque, Inno-basque, Gipuzkoako Aldundia eta EHU.

Boluntarioek hainbat proba egingo dituzte eta horietan euren funtzio kognitiboak aztertuko dira

t: Juan Luis Goikoetxea

Onartuko zenuke, irakurle, zortzi urteko neskatilak 9 X 9 zenbat diren jakiteko kalkulagailua erabiltzea? Hau da, buruz erantzuten jakin baino lehen kalkulu matematikoetako tresna erabiltzea?

Orduan, hiztegiak galdetuz gero, ondo deritzozu zortzi urteko mutikoak alfabetoa ikasi baino lehen berbak hiztegi digitalean bilatzeari? Neure urteetako esperientziak diost paperezko hiztegien hitzen bila ibiltzerakoan, ikasleek ordena alfabetikoa sendotu egiten dutela, eta ortografia hobetu. Esango didazu digitalean azkar topatzen

dela terminoa, baita entzun ere egin daitekeela elea. Hala ere, zelan ez kontuan hartu "ahaleginaren kultura" ikasgelan? Ezen bizitzan saiatu barik, ahal-egindu barik, gauza gutxi lortzen da. Bestalde, nola ez eman balioa -mugikorra edo Chromebook-a piztu barik, arreta galdu gabe- kontzentratuta jarraiturik, paperezko hiztegien bilaketan ibiltzeari?

Horrez gainera, hiztegi digitalak generikoak izan ohi dira, ez 3.000 edo 5.000 berbatara mugatuak, edo txikien hizkerari, ertainenari edo nagusiei egokituak. Paperezkoetan, oster, bada mailaketa hori.

Paperezko hiztegia eskolan bai

Mussoliniren hiztegia

Badakizu badaukadala apalategian hiztegi potolo-potolo bat 2.098 hitzetakoa, Erromako osabak 1970ean oparitutua? Jakina, paperean, sasoi hartan ez baitzen hiztegiak online. Benito Mussoliniri eskainia da: "Con fede e devozione fascista".

Hots, hiztegi faxista. Halandaze, hiztegia bera gerta liteke demokrata ez izatea; baita Euskararen Herrian egina ez izatea ere; Amurizaren bertsoan kantatzen denez, idatzitakoa: "Euskal Herritik aparte, mila legoa bitarte..." egina. Alegia ez gure lurraldeen izenik, ez gure ohi-turako adibiderik ez dakarrena.

Hiztegia, beraz, ideiaz, pentsamenduz, adibidez, irudiz eta leku izenez beterik aurkezten zaigu. Gainera, hiztegiek eta paperezko euskarria duten liburuek historia luze-luzea dute -holakoak kontsultatzeko-eta dira bibliotekak.

Papiroa han Kristo aurreko IV. mendean, Alexandro Handiaren aldiaren erabiltzen zen. Papiro landareaz baliaturik egiten zen. Irakurleak eskuineko eskua-ekin eusten zion bolumenari eta ezkerrekoak zabaltzen zuen ezkerretarantz.

Ostean, pergaminoa erabili izan da, ardi, ahuntz edo bigantxa larruz egina. Pergaminoak ia XX. mendera arte iraun izan du. Gaur egun, andrazko eta gizonezko postmodernoen azala bihurtu da pergamino, ze euren larruan idazten dira tatuajeak.

AmAr
ileapaindegia

Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Laburuntza:
8:00-13:30

Uribe plaza, 1 behea
Zamudio
94 4520419

Alaia
fruta-denda

Etkez etxeko zerbitzua
Bertoko produktuak

Telleri, 5
48170 Zamudio
94 485 05 85

HARATEGIA
ALBERTO

Arbolantxa, 4
T: 94 452 08 25
48170 ZAMUDIO

Etxeko sukaldaritza

Kalabaza, menbrillo eta
roquefort-tarta

t: Maite Lekerika a: K. Grabowska (Pexels)

Osagaiak:

- "Brisa" orea
- 700 g kalabaza
- 100 g menbrillo
- 100 g roquefort gazta
- 3 arrautza
- 200 ml esnegain
- 200 ml esne
- Oliba-olioa eta gatza

Prestatzeko era:

Molde biribil bat hartuko dugu, olio apur batekin igurtzi, irineztatu,

eta orea zabalduko dugu moldearen ondo estali arte. Labe beroan, 180 gradutan, sartuko dugu 15 minutu inguru. Bestalde, kalabaza garbituko dugu, dadotan txikitu, eta zartagin batean egingo dugu olio-zurrusta batekin, bigundu arte. Gatza botako diogu. Menbrilloa txikituko dugu, eta gainerako osagai guztiak irabiatu; beharrezkoa bada, gatza botako dugu. Kalabaza eta menbrilloa gehituko ditugu eta nahastuko dugu (ez irabiatu). Nahasia moldera botako dugu eta labera sartuko dugu 180 gradutan. Bertan 40 minutu inguru izango dugu. Bero jateko tarta da.

Ganba minak
kuskusarekin

a: Tom Fisk (Pexels)

Osagaiak:

- 400 g ganba (egosiak eta zurituak)
- 200 g kuskus
- 6 hirugihar-xerrak
- Piper berde bat
- Pipermin bat
- Kipula bat
- 2 dl oilasko-salda
- 1 dl tomate-saltsa
- Oliba-olioa
- Gatza

Prestatzeko era:

Hirugiharra eta kipula txikitu, eta arin frijituko ditugu bost minutuan, kipula erre barik. Piper berdea ere zatituko dugu eta hirugiharrarekin eta kipularekin batera egingo dugu. Ganbak, oilasko-salda eta tomate-saltsa gehituko ditugu. Ondoren kuskusa botako dugu, eta pipermina aroetan ebakita. Su er-tainean utziko dugu harik eta kuskusa samurtzen den arte.

Baserritarren Alkartea Lezama S. Coop.

Aretxalde, 21 BIS
48196 LEZAMA
☎ 94 455 60 16
e-mail: lezama@fcae.org
Bazkideak: 144

*Pentsu
naturalak*

SARRIKOLA OGITEGIA

Euskal pastela
Baserriko ogia
Bizkotxoak
Hainbat tarta

Sarrikola, 2/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

GAMINIZ JATETXEA

Tel/Fax: 944 317 025
email: gaminiz@gaminiz.com

Ibaizabal 212, Parke Teknologikoa
48170 Zamudio · Bizkaia
GPS: 2°51'41" N 43°17'37" N

www.gaminiz.com

Umeen txokoa: zazpi desberdintasunak

Ezetz zazpi desberdintasunak
topatu irudi bien artean.
Bukatzen duzunean, irudiak
margotu eta moztu ahal dituzu.
a: www.lululataupe.com

Gomendioak

LITERATURA: NAGUSIAK

–*Simone de Beauvoir*:
Norbanakoa eta Burujabetza (Jakín),
Mikel Urdangarin Irastorza.
–*Zerak* (Denonartean), Yolanda
Arrieta Malaxetxebarria.
–*Bibliomania* (Denonartean),
Gustave Flaubert. Itzultzailea: Fito
Rodriguez.
–*Hiri zuriaren isiltasuna* (Alberdania),
Eva García Sáenz de Urturi.

LITERATURA: GAZTEAK

–*Nur eta zirku miragarria* (Erein), Toti
Martínez de Lezea. Ilustratzailea:
Ivan Landa Hernández.
–*Pitzatuta gaude denok!* (Alberdania),
Amaia Telleria.
–*Aurkituko zaitut* (Alberdania),
Teresa Calo.
–*Basajaun eta munduko beste iletsu
batzuk* (Denonartean), Donald
Navas Zeledón. Ilustratzailea: Raquel
Samitier Castillón

Sudokua

	2			9	8	5		
		1				7		
	6		5					3
2	8		9			6		
			3					
					1			8
1			6					
				5				
7		6		3				2

2	5	1	6	3	8	9	4	7
7	9	4	2	5	1	8	3	6
6	3	8	7	4	9	2	5	1
8	6	3	1	2	4	5	7	9
5	7	2	9	8	3	6	1	4
1	4	9	5	7	6	3	8	2
3	2	6	4	1	5	7	9	8
4	8	7	3	9	2	1	6	5
9	1	5	8	6	7	4	2	3

TXORIERRI
Inmobiliaria

Justo Ajuria, 2 Sondika - Bizkaia
Tel./Faxa: 94 471 12 82 - 94 471 18 11
txori-erri@euskalnet.net

seguragatik gerta

ABOLKUTLAGITZA - TANAGITZA
ALOKATZEAK - ERKUTALAGITZA
SALEROKETAK
SEGUROS BILBAOEN AGENTZIA

L. LEIZOLA PLAZA 2 (ZAMUDIO)
946 522 857

OK

OAKLAND

ENGLISH

Hortz-klinika
IDOIA ZUBIETA

Osasun-zentroa & Hortz-estetika
HORTZ-INPLANTEAK - ESTETIKA-ORTODONTZIA

Areitza doktorea, 11. - 1. ezk.
48011 BILBAO
T: 944 416 322

Urbe Plaza, 1
48170 ZAMUDIO
T: 944 521 370

Ikuskizunak

Lezama

- > *Musikarium*, umeentzat. Abenduaren 11n, 18:00etan, frontoian.
- > Umeentzako txotxongiloak: *Noraren sekretua*, Rosa Martinezen eskutik. Abenduaren 22an, 18:00etan, Kultura Aretoan.

Lehiaketak

Sondika

- > Gabonetako postalen lehiaketa. Lanak aurkezteko azken eguna: abenduak 3 (14:00etan, udaletxean).

Bestelakoak

Sondika

- > Erretiratuen bazkaria. Abenduaren 4an, 14:00etan, Erretiratuen Etxean.

Lezama

- > Gabonetako argiak piztea eta elkartasun-txokolatada. Abenduaren 10ean, 18:30ean, Hilario Astorki plazan.

Ursula_psicóloga
 Psicología & Neuropsicología

Aurrez aurreko terapia
 Onlineko terapia

644 649 752
 ursula@cop.es
 Las Mercedes 31, 4., 3. bul. (Abra 3 erakina)
 48930 Areeta (Getxo)

ZAMUDIO-DERIOKO LURLANGILEEN ETXEA
 Santi Mami auzoa, 1
 Tel.: 94 454 10 08
 Faxa: 94 454 12 15
 48170 Zamudio (Bizkaia)

SANTI MAMI
 ALAITASUNA
 Elena Lombana (elk.553)
 Tel.: 944 541 377 - Faxa: 944 541 215
 10:00-14:00 / 16:00-19:00
 (hitzordua eskatu behar da)

Centro Dental
Txorierri

Rocío Astorkia Bordegaray
 Col. nº 48000759
Ainhoa Rodríguez Mella
 Col. nº 48001337
Igone Nieto Hernández
 Col. nº 48001462

Mitxine 7, behea - 48150 Sondika
 (geltoki aurrean)
 Tfno.: 944 711 639 - Larrialdiak: 670 985 885
 www.cdtxorierri.es

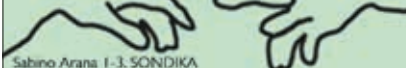
ORTODONCIA21

Sondigarbi
GARBITEGIA

ITURRIGANE, 2
 635584941

EGUNERO
 8:00-22:00

GALAISA
 Estetika eta ile-apaindegia
 94 453 04 85 - 94 471 10 51

Sabino Arana 1-3. SONDIKA

Izpilen
 PARAFARMAZIA BELAR-DENDA

Sabino Arana, 3. lonja - 48150 SONDIKA (Bizkaia)
 94 655 80 00 - 689 99 88 43 - izpilen@gmail.com

GABONETAKO LOTERIA

10066

LARRABETZU

- EROSKI:
Iturrikoetxe Etxetaldea, 2-3
- ESTANKOA:
Andra Mari Kalea, 1
- ETORKI TABERNA:
Andra Mari Kalea, 1
- GURE ETXEA TABERNA:
Goienkale, 20
- MARIA LUISA TABERNA:
Arrebale, 5
- ARETXABALA TABERNA:
Andra Mari, 8
- FOTERI TABERNA:
Andra Mari, 22
- TXISPAMENDI OKINDEGIA:
Gaztelumendi, 1

LEZAMA

- OGIKETA:
Aretxalde, 64
- OXANGOITI TABERNA:
Aretxalde, 54
- LEZAMAKO BASERRITARREN
ALKARTEA:
Aretxalde, 21
- JOSUNE DENDA:
Garaioltza, 74
- ENAITZ TABERNA:
Garaioltza, 74C

SONDIKA

- LIBURUDENDA
Mikel Zarate, 2
- GELTOKI
Errementeri, 8
- EGARRI TABERNA
Txorierri et., 30
- NEXIS
Iturrigane, 1

ZAMUDIO

- BIDE BI TABERNA
Leizaola Lehendakaria Enparantza, 3
- BIDEGORRI TABERNA
Txinbo, 9
- ARAMENDI GOZOTEGIA
Oiz, 6
- ZAMUDIO ETA DERIOKO
LURLANGILEEN ETXEA
Santimami, 1
- ZAMUDIOKO LOTERIA
Leizaola Lehendakaria Enparantza, 7

DERIO

- BASERRI ANTZOKI
Talleri, 6
- AEK
Gorbea, 5
- LILIAK LORADENDA
Erdiko kalea, 2
- TIK TAK
Bestorrene, 5
- TXAPAS
Bestorrene, 8
- ADARVE
Sollube, 2
- UDAL EUSKALTEGIA
Herriko plaza, 3
- IMAZ HARATEGIA
Mungialde, 2

LOIU

- AURREGOITI
Lauroeta et., 27

Zentzuz erosi.
Ondo informatu zaitez. Ezagutu zure eskubideak.
Baztertu estereotipoak.

Zeu zara zure *influencer* onena.
#KontsumitzenJakin